

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра дошкільної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО

протокол засідання кафедри

« 31 » серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА ІНТЕГРОВАНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП.Н.02 Основи управління в галузі дошкільної освіти

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітня програма **«Дошкільна освіта»**

(назва)

спеціальність **012 «Дошкільна освіта»**

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

факультет **психолого-педагогічний**

(назва факультету)

2021 – 2022 рік

Робоча програма **Основи управління в галузі дошкільної освіти**
(назва навчальної дисципліни)
для здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня ОП «Дошкільна освіта».
Спеціальність 012 «Дошкільна освіта»

Розробник: **Макаренко С.І., доцентка кафедри дошкільної освіти, к.п.н.**
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

© МДУ, 2021 рік

© Макаренко С.І., 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
Семестрових модулів – 3	ОП «Дошкільна освіта» Спеціальність 012 «Дошкільна освіта»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 7		1-й	1-й
Індивідуальне завдання — диференційоване (реферативне дослідження або проєкт)		Семестр	
Загальна кількість годин — 150		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Рівень вищої освіти «Магістр»	32 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	14 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	100 год.
		Індивідуальні завдання	
		20 год.	
Вид контролю			
екзамен			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми здобуття вищої освіти — 33:67

для заочної форми здобуття вищої освіти — 20:80

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: Озброєння студентів знаннями основ управління різними рівнями галузі дошкільної освіти в Україні, формування системи знань і вмінь щодо організації та управління основними напрямками діяльності закладу дошкільної освіти.

Завдання:

1. Показати сучасну ієрархію основних рівнів управління в галузі дошкільної освіти України, їх нормативну базу та особливості функціонування.
2. Озброїти теоретичними основами управління в галузі дошкільної освіти.
3. Формувати вміння організації та управління діяльністю закладу дошкільної освіти відповідно до сучасних вимог.
4. Розвивати здатність застосування отриманих знань і вмінь у практиці управління ЗДО; управлінську компетентність майбутнього організатора дошкільної освіти щодо здійснення управлінської діяльності за основними напрямками функціонування закладу дошкільної освіти.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна дисципліна «Основи управління в галузі дошкільної освіти» входить до циклу обов'язкових дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Є інтегрованою і містить у своєму складі модулі «Основи документообігу у ЗДО» та «Фінансово-господарська діяльність».

Предметом навчальної дисципліни є процес підготовки майбутніх організаторів дошкільної освіти до здійснення професійної управлінської діяльності в сучасних соціально-економічних умовах невизначеності. Навчальна дисципліна розкриває основи теорії управління освітою, сучасну систему управління різними рівнями галузі дошкільної освіти в Україні, основні напрями управлінської діяльності керівника закладу дошкільної освіти, формує досвід самостійної реалізації управлінських функцій та завдань із різних аспектів діяльності ЗДО.

Успішне опанування курсу дозволяє перейти до вивчення дисциплін: «Психологія управління», «Теорія і методика формування управлінської культури керівника ЗДО», «Комп'ютерно-орієнтовані технології в роботі керівника ЗДО», «Моніторинг якості дошкільної освіти»; та успішного проходження виробничої практики: «Організаційно-методична практика в ЗДО», «Інспекторсько-методична практика в органах управління дошкільною освітою».

Передумови для вивчення дисципліни

Вивченню дисципліни передують опанування змістом таких дисциплін: «Історія дошкільної педагогіки», «Філософія освіти», «Нормативно-правові засади організації дошкільної освіти в Україні», «Юридичне і правове забезпечення дошкільної освіти», «Актуальні проблеми організації освітнього процесу у ЗДО», «Безпека життєдіяльності», «Державний контроль в сфері освіти».

Компетентності та результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи управління в галузі дошкільної освіти» здобувачі вищої освіти набуватимуть такі основні компетентності:

- Загальні компетентності (КЗ)

Класифікація компетентностей	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	Знати основні принципи державної політики України у сфері освіти і національно-патріотичного	Вміти відстоювати власну громадянську позицію, застосовувати новітні освітні технології в реалізації	Створювати педагогічний соціум у закладах різних типів дошкільної освіти як модель демократичного	Усвідомлювати відповідальність за формування світогляду майбутнього громадянина України;

	виховання дітей та молоді, просвітницькі програми щодо популяризації національних традицій.	заходів національного спрямування з дітьми та молоддю.	суспільства; налагоджувати соціальну взаємодію з різними суб'єктами освітнього процесу	брати участь у житті демократичної, соціальної, правової держави і громадянського суспільства України.
КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	Знати особливості та етапи творчого процесу, механізми реалізації інноваційних ідей в дошкільній освіті та забезпечення її якості	Вміння генерувати нові ідеї для роботи з дітьми різного віку (зокрема з особливими потребами), використовувати оригінальні рішення, передбачати їх ефективність і результативність	Залучати до інноваційної діяльності однодумців, активізувати колектив професіоналів до продукування й обговорення креативних ідей і їх успішного втілення	Усвідомлювати необхідність впровадження нових ідей в закладах дошкільної освіти, урахуваючи зміни, що відбуваються в суспільстві.
КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Розуміти зв'язки між розвитком, навчанням і вихованням дітей раннього і дошкільного віку та інтерпретувати їх у процесі практичної підготовки.	Уміти обігрувати педагогічні ситуації, спрямовані на формування й розвиток особистості дитини-дошкільника, аналізувати результати та проектувати шляхи вдосконалення освітнього процесу в закладах дошкільної освіти.	Презентувати результати своїх досліджень у формі доповідей на науково-практичних конференціях, семінарах, оформлювати у вигляді тез, статей; обмінюватись накопиченим досвідом	Брати на себе відповідальність за впровадження інноваційних підходів у практику роботи з дітьми раннього й дошкільного віку.

- Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (КС)

КС-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти	Знати джерела фінансування, кошторис доходів та видатків як основний планово-фінансовий документ, його структуру, принципи фінансування, показники та контрольні цифри для складання кошторису; правила ведення та зберігання фінансової документації. Забезпечувати прозорість та ефективність розподілу й використання коштів	Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти: розробляти та контролювати кошторис доходів та видатків, раціонально використовувати кошти, економити ресурси, залучати додаткові джерела фінансування для розвитку закладу дошкільної освіти, вести та зберігати звітну документацію	Здійснювати ділове спілкування з різними категоріями працівників, відповідальних в закладі дошкільної освіти за виконання фінансово-господарської діяльності. Колегіально вирішувати питання планування бюджету та раціонального використання коштів	Забезпечувати прозорість та ефективність розподілу й використання коштів. Дотримуватись фінансової дисципліни, норм планування і термінів фінансової звітності
КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітнього середовища в системі дошкільної освіти	Усвідомлювати важливість впровадження наукових розробок в навчально-виховний процес закладів дошкільної освіти та розуміти власні можливості щодо їх використання в практичній	Уміти здійснювати відбір наукових розробок галузі дошкільної та інклюзивної освіти, та вміло адаптувати їх до рівня розвитку дітей в освітньо-виховному середовищі закладів	Інформувати колег по роботі про власні результати пошуку шляхів підвищення рівня розвитку дітей.	Проявляти самостійність в організації освітнього середовища для реалізації наукових розробок та проведення власного наукового дослідження в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти
КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове	Знати законодавчу базу, нормативно-правові документи, що регламентують діяльність закладів	Уміти планувати роботу закладу дошкільної освіти, опираючись на державні нормативно-правові документи;	Доводити до відома працівників та обговорювати зміст законів, нормативно-правових актів, що	Нести відповідальність за функціонування закладу дошкільної освіти як осередку культури, здатного до

регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики	дошкільної освіти. Розуміти принципи, завдання та зміст адміністративної, методичної, проектно-освітньої діяльності в закладах дошкільної освіти	застосовувати різні форми управлінської діяльності, дотримуючись професійної етики	регулюють діяльність закладів дошкільної освіти	організації безпечної життєдіяльності дітей в рамках нормативно-правового регулювання
КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці	Усвідомлювати сучасні вимоги суспільства до професії педагога, оцінювати її співвідносити рівень своєї професійної готовності зі світовими та вітчизняним тенденціям розвитку освіти, володіти інформацією про систему безперервного навчання впродовж життя	Використовувати широкий спектр форм, засобів, методів самоосвіти і самовдосконалення. Проектувати подальше особистісне зростання, володіти технологіями самовдосконалення	Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для професійної самоосвіти та особистісного зростання	Підвищувати свій інтелектуальний рівень у сфері професійних інтересів, проектувати подальше особистісне зростання, володіти технологіями самовдосконалення, проявляти творчість, активність, прагнути досягнення успіху на ринку праці

Програмові результати навчання за дисципліною

Шифр програмових результатів навчання	Програмові результати навчання
РН-1	Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні
РН-7	Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти
РН-11	Організувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей
РН-12	Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.1. ОСНОВИ ДОКУМЕНТООБІГУ У ЗДО

Змістовий модуль 1

Теоретичні основи управління в галузі дошкільної освіти

Тема 1. Вступ. Предмет, завдання і структура курсу

Стан проблеми підготовки професійних керівників для системи дошкільної освіти. Предмет, ключові поняття навчальної дисципліни. Мета і завдання, джерела дисципліни «Основи управління в галузі дошкільної освіти». Структура курсу.

Тема 2. Організаційно-правові засади управління системою дошкільної освіти в Україні

Поняття «дошкільна освіта», «система дошкільної освіти». Законодавча база управління дошкільною освітою в Україні. Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» – про державну політику у сфері дошкільної освіти, систему дошкільної освіти та управління нею.

Система управління дошкільною освітою в Україні. Організаційна структура та завдання органів управління дошкільною освітою у країні, області, територіальній громаді (місті, районі) — розмежування повноважень. Органи громадського самоврядування та державно-громадського управління у сфері дошкільної освіти, їх повноваження згідно чинного законодавства про освіту. Наглядова (підкувальна) рада закладу освіти, її склад та повноваження.

Різноманітність форм здобуття дошкільної освіти. Заклади дошкільної освіти та їх повноваження: правовий статус, типи, принципи комплектування вікових груп та режими перебування дітей. Положення про заклад дошкільної освіти.

Література:

1. Положення про заклад дошкільної освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 р. № 305 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 р. № 86). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-п#Text> (дата звернення: 25.08.2021). П. 4, 15-20.

2. Програма розвитку освіти Донецчини на 2021-2027 роки. URL: <https://osvita.dn.gov.ua/osvita/programa-rozvitku-osviti-donechchini-na-2021-2027-roki> (дата звернення: 25.08.2021). С. 5-6, 16.

3. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. № 2628-III. Дата оновлення: 16.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 25.08.2021). Ст. 3-5, 9, 11-12, 15, 17, 19-20.

4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 18.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.08.2021). Ст. 11, 29, 70.

Тема 3. Державний та громадський нагляд (контроль) у сфері дошкільної освіти. Забезпечення якості дошкільної освіти

Державний нагляд (контроль) за діяльністю закладів дошкільної освіти: нормативно-правові документи, види та методи, оприлюднення результатів державного контролю. Інститут освітнього омбудсмена.

Якість дошкільної освіти. Система забезпечення якості дошкільної освіти в Україні. Державна служба якості освіти України та особливості її діяльності. Внутрішня система забезпечення якості освіти у ЗДО: етапи розбудови, оцінювання та самооцінювання діяльності дошкільного закладу. Система зовнішнього забезпечення якості дошкільної освіти. Інституційний аудит, моніторинг якості освіти та громадська акредитація як види системи зовнішнього забезпечення якості освіти. ECERS – міжнародна методика з оцінювання якості дошкільної освіти у ЗДО.

Громадський нагляд (контроль) за діяльністю ЗДО. Громадська акредитація ЗДО на добровільних засадах за запитом закладу освіти. Звітування керівника ЗДО перед педагогічним колективом та громадськістю.

Література:

1. Вергун Ю. Як у дитсадку забезпечити дієву систему якості освіти. Цифрове видавництво MCFR, 2021. URL: <http://surl.li/aazhp> (дата звернення: 25.08.2021).

2. Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти: Наказ Державної служби якості освіти України від 30.11.2020 № 01-11/71. URL: https://sqe.gov.ua/images/materials/Методичні_рекомендації_ЗДО/Методичні_рекомендації_внутрішня_система_забезпечення_якості_освіти_ЗДО.pdf (дата звернення: 25.08.2021).

3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Дата оновлення: 18.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.08.2021). Ст. 41-42, 45, 48-49, 69, 73.

4. ECERS-3: шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/ecers-shkala-ocinyuvannya-seredovisha-rannogo-ditinstva> (дата звернення: 25.08.2021).

Тема 4. Теоретичні засади менеджменту в управлінні закладом дошкільної освіти

Сутність понять «управління», «керівництво», «менеджмент», «управління освітою», «освітній менеджмент», співвідношення між ними. Об'єкт і суб'єкт, мета і завдання управління. Закономірності та принципи управління. Циклічний характер процесу управління.

Рівні управління, горизонтальний і вертикальний поділ управлінської праці. Характеристика системи управління у ЗДО — організаційна структура, функції та завдання адміністративної служби. Функції управління дошкільним закладом — загальні та спеціальні. Методи управління та їх класифікація.

Директор у системі управління ЗДО — кваліфікаційна характеристика; функції, права і посадові обов'язки згідно Статуту дошкільного закладу. Керівництво організаційно-педагогічною, адміністративно-господарською роботою у ЗДО. Призначення на посаду директора ЗДО — конкурс, контракт. Організаційні засади роботи керівника закладу освіти, трудовий розпорядок.

Література:

1. Кіндрат І. Р. Проблеми менеджменту дошкільної освіти в сучасному освітньому просторі. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2013. № 5 (264), Ч. II. С. 137-143.

Макаренко С. І. Науково-методичний менеджмент Нової української школи Донеччини // Школа – майстерня майбутнього. Освітній дороговказ на 2018-2019 навчальний рік. – Науково-методичні рекомендації щодо організації освітньої роботи у 2018-2019 навчальному році / за заг. ред. С.І. Макаренко – Краматорськ: Витоки, 2018. С. 26-36.

2. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навчальний посібник. Вінниця, 2018. 196 с. URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/92/1/20.09_Управлінська%20діяльність%20керівника_.pdf (дата звернення: 25.08.2021). С. 11-28, 51-55, 80-84, 88-116.

3. Пономаренко Т. О. Управління в системі дошкільної освіти: навчальний посібник. Краматорськ: КЕГІ, 2012. С. 8-235.

4. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу: Навчальний посібник. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. С. 178-213.

5. Романюк І.А. Аналіз, планування, контроль як функції управлінської діяльності керівника дошкільного навчального закладу. Тернопіль: Мандрівець, 2011. 280 с.

Змістовий модуль 2

Документаційне забезпечення управління роботою закладу дошкільної освіти

Тема 5. Теоретичні засади й основні поняття діловодства. Установчі та організаційні документи ЗДО

Ключові поняття «документ», «документація», «діловодство». Мета класифікації документів. Документування управлінської діяльності як процес. Обов'язковий склад документів у ЗДО. Оприлюднення документів на сайті ЗДО.

Установчі та організаційні документи ЗДО: Статут дошкільного закладу. Ліцензія на провадження освітньої діяльності (умови і порядок створення та державної реєстрації, ліцензування освітньої діяльності, ліквідації (припинення діяльності) чи реорганізації ЗДО як юридичної особи). Стратегія розвитку ЗДО. Освітня програма. Річний план роботи ЗДО. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти закладу.

Література:

1. Комова М.В. Документознавство. Львів: «Тріада плюс», 2007. С. 28-57, 232-240.

2. Линьов К. Структура Концепції розвитку закладу освіти. Частина 2. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=oJCSM4TFZFs> (дата звернення: 25.08.2021).

3. Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік: Лист МОН від 07.07.2021 № 1/9-344. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/planuvannya-roboti-zakladu-doshkilnoyi-osviti-na-rik> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-p#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

5. Про затвердження примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1059. *Дошкільне виховання*. 2012. № 10. Вкладка. С. 1-16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1059736-12?lang=en> (дата звернення: 25.08.2021).

Тема 6. Кадрові документи (документи з особового складу) ЗДО

Кадрова політика у ЗДО — мета, завдання, управління нею та відображення в документах: Штатний розпис, Тарифікаційний список, посадові та робочі інструкції всіх категорій працівників, Колективний договір, Правила внутрішнього розпорядку та інші.

Документи з особового складу та їх види: заяви (про прийом на роботу, переведення на іншу посаду, звільнення працівників або інші), резюме, автобіографія, контракт (трудова угода) про наймання працівників, наказ із особового складу, характеристика, особовий листок, особова картка тощо. Поняття «трудова книжка», вимоги до оформлення і зберігання. Витяг із трудової книжки. Поняття «особова справа», зміст, порядок розташування документів в особовій справі, вимоги до оформлення і зберігання у ЗДО. Документування підвищення кваліфікації, атестації, сертифікації педагогічних працівників ЗДО як фактору оптимізації їхньої компетентності.

Література:

1. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів ДСТУ 4163-2003. Наказ Держспоживстандарту України від 07.04.2003 N 55. Київ : Держспоживстандарт України, 2003. 22 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0055609-03> (дата звернення: 25.08.2021).
2. Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу: методичний посібник. Упорядкув.: Т. В. Панасюк, Н. В. Омеляненко, Л. І. Ільченко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. С. 160-197, 339-419.
3. Про затвердження Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників: Наказ Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29.07.93 № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0110-93> (дата звернення: 25.08.2021).
4. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 43-47, 78-82.

Змістовий модуль 3 Організація документообігу у ЗДО

Тема 7. Загальні вимоги до оформлення документів управлінської інформації

Нормативні документи, що забезпечують діловодство в закладі дошкільної освіти. Інструкція з діловодства у ЗДО – основний документ, що регламентує ведення документації в закладі. Вимоги до створення та оформлення документів (Ведення документації державною мовою. Поняття «бланк». Реквізити документів дошкільного закладу (постійні та змінні), вимоги до їх оформлення. Право на створення, підписання, погодження, затвердження документів).

Розпорядчі документи та їх види: постанова, ухвала, розпорядження, наказ, витяг з наказу, вказівка. Поняття «наказ» та «розпорядження». Класифікація та вимоги до складання наказів різних видів. Книга наказів ЗДО та вимоги до її оформлення, ведення і зберігання.

Документи колегіальних органів ЗДО. Протоколи як основні документи колегіальних органів. Види протоколів (стислі, повні, стенографічні) та їх структура, вимоги до змісту. Книга протоколів педради та вимоги до її оформлення, ведення і зберігання. Витяги з протоколів.

Література:

1. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери : навч. посібник. Київ: «Літера» ЛТД, 2013. С. 33-59, 273-280.
2. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів ДСТУ 4163-2003: Наказ Держспоживстандарту України від 07.04.2003 N 55. Київ: Держспоживстандарт України, 2003. 22 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0055609-03> (дата звернення: 25.08.2021).
3. Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу: методичний посібник. Упорядкув.: Т. В. Панасюк, Н. В. Омеляненко, Л. І. Ільченко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. С. 34-48, 419-440, 476-485.
4. Про затвердження примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1059. *Дошкільне виховання*. 2012. № 10. Вкладка. С. 1-16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1059736-12?lang=en> (дата звернення: 25.08.2021).

Тема 8. Організація документообігу та виконання документів у ЗДО

Номенклатура справ у закладі дошкільної освіти, її функції та правила складання.

Документообіг у закладі дошкільної освіти — реєстрація, облік, використання та зберігання, вилучення для знищення документів. Побудова системи електронного документообігу. Листування. Архівування документаційного фонду ЗДО та користування ним. Створення і робота експертних комісій.

Відповідальність за формування та зберігання документації у ЗДО. Посадові обов'язки діловода. Контроль за виконанням документів у ЗДО. Відповідальність керівника за організацію діловодства в закладі освіти.

Література:

1. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять: ДСТУ 2732-2004. Київ: Держспоживстандарт України, 2004. 33 с.
2. Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу: методичний посібник. Упорядкув.: Т. В. Панасюк, Н. В. Омеляненко, Л. І. Ільченко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. С. 27-34, 48-147, 197-248.
3. Про затвердження примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1059. *Дошкільне виховання*. 2012. № 10. Вкладка. С. 1-16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1059736-12?lang=en> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-p> (дата звернення: 25.08.2021).

МОДУЛЬ 1.2. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Змістовий модуль 4

Організація фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти

Тема 9. Матеріально-технічна база ЗДО

Сутність, призначення, специфіка і структура матеріально-технічної бази ЗДО. Нормативи та вимоги щодо формування матеріально-технічної бази дошкільного закладу. Раціональність використання приміщень, їх обладнання й оформлення; правильність розміщення вікових груп, естетика побуту. Контроль за станом систем опалення, освітлення (природного та штучного) та вентиляції. Обладнання харчоблоку, пральної кімнати та інших господарських приміщень. Забезпечення інвентарем. Вимоги до території ЗДО: озеленення ділянок, функціональні зони, групові майданчики, спортивно-ігрова зона, господарська зона, прибирання територій.

Дотримання санітарно-гігієнічних вимог щодо місткості, граничної наповнюваності груп, вимог до будівельного та оздоблювального матеріалу. Вимоги до організації ефективного та безпечного розвивального предметно-ігрового середовища: групові осередки, музичні та фізкультурні зали, медичний блок, службові приміщення. Державні санітарні правила і норми безпеки щодо іграшок та ігор для здоров'я дітей.

Створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти, універсального дизайну та розумного пристосування.

ECERS-3 — міжнародна методика з оцінювання якості дошкільного освітнього середовища, простору та вмеблювання ЗДО.

Нормативні документи, що визначають організацію роботи з матеріальними цінностями у ЗДО. Основні (необоротні активи) та оборотні фонди — як матеріально-технічна база бюджетної установи. Контроль за раціональним використанням та збереженням майна. Інвентаризаційний облік у ЗДО. Фізичне (матеріальне) й економічне спрацювання, техніко-економічне старіння та амортизація основних фондів. Процедура списання основних засобів та необігових активів у закладі освіти. Відповідальність за порушення законодавства при проведенні списання.

Законодавство України про матеріальну відповідальність — обов'язки заступника з господарських питань (завгоспа), медсестри, кастелянки, комірника. Діяльність керівника щодо збереження, зміцнення та раціонального використання матеріально-технічної бази ЗДО. Підготовка закладу до нового навчального року та зимового періоду.

Література:

1. Макаренко С.І. Організація інклюзивного освітнього середовища у ЗДО як умова реалізації інклюзивної освіти дошкільників. *Еволюційні процеси в галузі дошкільної освіти: інноватика, досягнення, перспективний досвід* : зб. матеріалів I Всеукр. Інтернет-конф. викладачів, студентів, аспірантів та молодих вчених, м. Маріуполь, 27 листоп. 2020 р. / Маріуп. держ. ун-т ; за заг. ред. С. І. Макаренко. Маріуполь : МДУ, 2020. С. 215-219.

2. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. № 2628-III. Дата оновлення: 16.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 25.08.2021). Ст. 37-38.

3. Про затвердження Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2017 № 1633. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalno-didaktichnogo-obladnannya> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільної навчальних закладів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

5. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 26-61, 74-77.

Тема 10. Бюджетне фінансування ЗДО. Фінансова автономія дошкільного закладу

Джерела фінансування діяльності дошкільних закладів та механізм їх використання. Бюджет як основне джерело фінансування ЗДО.

Кошторис доходів та видатків як основа ефективного та економного використання бюджетних коштів, основний планово-фінансовий документ ЗДО. Структура, принципи розрахунку та фінансування, показники та контрольні цифри для складання кошторису; правила ведення та зберігання фінансової документації. Робота бухгалтерії. Співпраця керівника ЗДО з різними категоріями працівників, відповідальних у закладі за виконання фінансово-господарської діяльності. Колегіальне вирішення питань планування бюджету та раціонального використання коштів. Фінансова автономія ЗДО, організація самостійного бухгалтерського обліку.

Дотримання вимог бюджетного законодавства щодо ефективного та економного використання бюджетних коштів. Дотримання фінансової дисципліни, норм планування і термінів фінансової звітності. Забезпечення прозорості та ефективності розподілу й використання коштів ЗДО. Бюджетне правопорушення. Нецільове використання бюджетних коштів. Адміністративна, кримінальна відповідальність посадових осіб за порушення бюджетного законодавства. Контролюючі органи.

Література:

1. З чого почати ходу до фінансової автономії закладу дошкільної освіти і що в її основі? URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2384-do-fnansovo-avtonom-zdo-shpargalka-dlya-direktora> (дата звернення: 25.08.2021).

2. Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2002 № 57. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0086-02#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

3. Про затвердження Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти: Наказ Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0056-93#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-p#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

5. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 62-71.

Тема 11. Позабюджетне фінансування ЗДО

Залучення додаткових джерел фінансування ЗДО. Спеціальний фонд ЗДО. Статут ЗДО та Положення про надання додаткових платних послуг у ЗДО – основні документи, що регулюють позабюджетне фінансування.

Власні надходження ЗДО та їх використання. Плата за додаткові освітні послуги. Плата за аренду майна. Надходження від господарської діяльності. Надходження від реалізації майна. Благодійні внески, гранти, дарунки. Кошти для виконання окремих доручень.

Додаткові освітні послуги ЗДО. Види послуг, вимоги до вибору та встановлення їх вартості, складання кошторису доходів та видатків. Оформлення правових відносин між ЗДО і батьками, порядок внесення плати. Вимоги до договору з педпрацівниками ЗДО про надання платних послуг. Штатний розпис таких педагогів та перелік їхньої документації. Контроль за додержанням нормативних вимог, гарантії якості надання послуги. Контроль Державної інспекції по контролю за цінами та Антимонопольного комітету України за вартістю платних послуг. Облік використання коштів, отриманих ЗДО за надання додаткових освітніх послуг.

Благодійна допомога. Порядок отримання та використання благодійної допомоги в ЗДО. Документальне оформлення благодійної допомоги у вигляді матеріальних цінностей (майна), у грошовій формі. Положення про цільові внески на добровільні пожертвування ЗДО. Положення про позабюджетні кошти у ЗДО. Створення благодійного фонду ЗДО.

Фандрайзинг (fundraising) у ЗДО. Поняття і напрями фандрайзингу. Організація фандрайзингу в ЗДО. Роль керівника ЗДО у здійсненні якісного фандрайзингу.

Література:

1. Жовтко Г. Не задокументували — не відбудеться: як написати простий, але розумний фандрайзинговий план. *Практика управління дошкільним закладом*. 2020. № 12. С. 47-49.

2. Навчально-методичний посібник з курсу «Організація і керівництво дошкільною освітою в Україні» частина 1 для студентів напрямку 012 «Дошкільна освіта» / укл. Степанова Т.М., Вдовиченко Р.П., Курчатова А.В. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. С. 141-159. URL: http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/700/3/Вдовиченко_%20Організація%20і%20керівництво%20дошкільною%20освітою%20в%20Україні.pdf (дата звернення: 25.08.2021).

3. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 71-74.

4. Як залучити позабюджетні кошти в ДНЗ / Упоряд. Л. А. Швайка, С. М. Пасічник. Х.: Вид. група «Основа», 2013. С. 5-88.

Змістовий модуль 5

Організація збереження та зміцнення здоров'я у ЗДО

Тема 12. Медичний супровід дітей у ЗДО

Порядок прийому та переводу дітей в дошкільних закладах різних типів. Державні документи про медичне обслуговування дітей у ЗДО. Санітарно-гігієнічний режим у дошкільних закладах. Лікувально-профілактичні, оздоровчі, медико-санітарні та санітарно-просвітницькі заходи.

Обов'язки медичних працівників ЗДО. Медичний кабінет у ЗДО. Медико-педагогічний контроль за організацією освітнього процесу у ЗДО. Проведення літніх оздоровчих заходів. Додаткові медичні послуги у ЗДО.

Література:

1. Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234. Р. VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

2. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 № 2628-III. Ст. 34. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

3. Про удосконалення організації медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі: Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 30.08.2005 № 432/496. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1090-05#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти: Лист Міністерства освіти і науки України від 12.12.2019 № 1/9-765. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-mediko-pedagogichnogo-kontrolyu-na-zanyattiah-z-fizkulturi-v-zakladah-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 25.08.2021).

5. Щодо організації роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період: Лист МОНмолодьспорт від 16.03.2012 № 1/9-198. URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/28583/> (дата звернення: 25.08.2021).

Тема 13. Організація харчування дітей і дорослих членів колективу у ЗДО

Державні нормативні документи, що визначають порядок організації харчування дітей у закладах дошкільної освіти. Санітарно-гігієнічні вимоги щодо організації харчування у ЗДО. Норми харчування дітей раннього і дошкільного віку, натуральний набір продуктів. Режим харчування.

Меню, забезпечення наукових підходів до складання меню. Картотека страв. Технології приготування страв. Забезпечення ЗДО продуктами харчування. Вимоги до постачання, безпеки, якості, умов зберігання й реалізації продуктів харчування й продовольчої сировини. Система управління безпечністю харчових продуктів (НАССР). Обсяг та частота завозу продуктів. Продуктовий запас у ЗДО. Організація питного режиму у ЗДО. Організація дієтичного харчування в ЗДО. Особливості частування дітей. С-вітамінізація страв. Вимоги до зняття проб зі страв перед видачею їх на групи. Добові проби страв та вимоги до їх збирання та збереження.

Організація харчування дорослих членів колективу в дошкільних закладах. Роль керівника в організації харчування у ЗДО. Контроль за роботою комори, харчоблоку та організацією харчування дітей раннього і дошкільного віку у ЗДО з боку адміністрації, батьків та інших інстанцій.

Література:

1. Організація харчування дітей у дошкільних навчальних закладах: методичний посібник / упорядкув. Н.В. Омеляненко, Ю.В. Баранова, К.В. Алексеєнко, Л.Л. Рябчун. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. 576 с.

2. Про затвердження інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 17.04.2006 № 298/227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0523-06> (дата звернення: 25.08.2021).

3. Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку: Постанова КМУ від 24.03.2021 № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2021-p#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільної навчальних закладів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234. Р. VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

5. Про затвердження порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах: Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005 № 242/329. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0661-05#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

Змістовий модуль 6

Створення безпечних умов функціонування ЗДО

Тема 14. Охорона праці та безпека життєдіяльності у ЗДО

Нормативні документи, що визначають створення безпечних умов для виховання та навчання дітей у ЗДО. Інструкція з організації життя і здоров'я дітей у ЗДО. Дотримання санітарно-гігієнічних вимог. Організація роботи ЗДО під час карантину. Запобігання булінгу, мобінгу у ЗДО.

Законодавство України про охорону праці. Нормативні документи, що визначають створення безпечних умов праці в закладі дошкільної освіти. Типові правила внутрішнього трудового розпорядку, Колективний договір (угода) дошкільного закладу — про заходи щодо охорони праці, захисту прав і соціальних інтересів його працівників. Система роботи з охорони праці у ЗДО. Організаційні та методичні заходи.

Адміністративний контроль: організація контролю; перевірка готовності закладу до нового навчального року; контроль за станом приміщень, обладнання та інвентарю; контроль за дотриманням інструкцій з безпеки діяльності; аналіз документації з охорони праці. Порядок розслідування нещасних випадків у ЗДО.

Література:

1. Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.05.2019 № 659. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0612-19#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

2. Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19): Постанова Міністерства охорони здоров'я, Головного державного санітарного лікаря України від 22.09.2020 № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0055488-20#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

3. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню): Лист Міністерства освіти і науки України від 14.08.2020 № 1/9-436. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-stvorennya-bezpechnogo-osvitnogo-seredovisha-v-zakladi-osviti-ta-poperedzhennya-i-protidii-bulingu-ckuvannyu> (дата звернення: 25.08.2021).

5. Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти: Лист Міністерства освіти і науки України від 14.02.2019 № 1/11-1491. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-roboti-ta-dotrimannya-vimog-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittvediyalnosti-u-zakladah-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 25.08.2021).

Тема 15. Організація пожежної та техногенної безпеки у ЗДО

Закон України «Про пожежну безпеку». Правила пожежної та техногенної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України. Державний нагляд (контроль) у сфері пожежної та техногенної безпеки.

Література:

1. Кодекс цивільного захисту України. 02.10.2012 № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17> (дата звернення: 25.08.2021).

2. Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1229-16#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

3. Про затвердження Правил техногенної безпеки: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 05.11.2018 № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-18#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1												
1.1. ОСНОВИ ДОКУМЕНТООБІГУ У ЗДО												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади управління в галузі дошкільної освіти												
Тема 1. Вступ. Предмет, завдання і структура курсу	4	2	-	-	-	2	4	2	-	-	-	2
Тема 2. Організаційно-правові засади управління системою дошкільної освіти в Україні	7	2	-	-	-	5	8	2	-	-	-	6
Тема 3. Державний та громадський нагляд (контроль) за діяльністю ЗДО. Забезпечення якості дошкільної освіти	9	2	2	-	-	5	7	-	2	-	-	5
Тема 4. Теоретичні засади менеджменту в управлінні закладу дошкільної освіти	7	2	-	-	-	5	10	2	-	-	-	8
Разом за ЗМ 1	27	8	2	-	-	17	29	6	2	-	-	21
Змістовий модуль 2. Документаційне забезпечення управління роботою ЗДО												
Тема 5. Теоретичні основи й основні поняття діловодства. Установчі та організаційні документи ЗДО	13	4	2	-	-	7	11	2	2	-	-	7
Тема 6. Кадрові документи (документи з	15	4	2	-	-	9	15	-	2	-	-	13

особового складу) ЗДО												
Разом за ЗМ 2	28	8	4	-	-	16	26	2	4	-	-	20
Змістовий модуль 3. Організація документообігу у ЗДО												
Тема 7. Загальні вимоги до оформлення документів управлінської інформації	13	2	2	-	-	9	11	1	1	-	-	9
Тема 8. Організація документообігу та виконання документів у ЗДО	12	2	2	-	1	7	14	1	1	-	1	11
Разом за ЗМ 3	25	4	4	-	1	16	25	2	2	-	1	20
Усього годин	80	20	10	-	1	49	80	10	8	-	1	61
1.2. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ												
Змістовий модуль 4. Організація фінансово-господарської діяльності ЗДО												
Тема 9. Матеріально-технічна база ЗДО	9	2	2	-	-	5	6	1	1	-	-	4
Тема 10. Бюджетне фінансування ЗДО. Фінансова автономія дошкільного закладу	11	2	2	-	1	6	10	2	-	-	1	7
Тема 11. Позабюджетне фінансування ЗДО	9	2	2	-	-	5	10	1	1	-	-	8
Разом за ЗМ 4	29	6	6	-	1	16	26	4	2	-	1	19
Змістовий модуль 5. Організація збереження та зміцнення здоров'я в ЗДО												
Тема 12. Медичний супровід у ЗДО	6	2	1	-	-	3	5	1	1	-	-	3
Тема 13. Організація харчування в ЗДО	7	2	1	-	-	4	8	1	1	-	-	6
Разом за ЗМ 5	13	4	2	-	-	7	13	2	2	-	-	9
Змістовий модуль 6. Створення безпечних умов функціонування ЗДО												
Тема 14. Охорона праці та безпека життєдіяльності в ЗДО	4	1	-	-	-	3	5	-	1	-	-	4

Тема 15. Організація пожежної та техногенної безпеки у ЗДО	4	1	-	-	-	3	6	-	1	-	-	5
Разом за ЗМ 6	8	2	-	-	-	6	11	-	2	-	-	9
Усього годин	50	12	8	-	1	29	50	6	6	-	1	37
МОДУЛЬ 2												
ІЗ	20	-	-	-	-	20	20	-	-	-	-	20
Усього годин	150	32	18	-	2	98	150	16	14	-	2	118

5. Перелік тем і зміст семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (РН) за ОП
			ден/ф	заоч/ф	
МОДУЛЬ 1.1. ОСНОВИ ДОКУМЕНТООБИГУ У ЗДО					
1	Забезпечення внутрішньої якості дошкільної освіти у ЗДО	Поглиблення знань здобувачів вищої освіти щодо внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗДО, формування вмінь і навичок її практичної організації	2	2	РН-1 РН-7
<p style="text-align: center;">Питання до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Внутрішня система забезпечення якості освіти у ЗДО: як має бути – а як є нині? як сформувати? 2. Забезпечення якості дошкільної освіти у ЗДО в умовах карантину. 3. Місце академічної доброчесності у внутрішній системі забезпечення якості освіти ЗДО. 4. Система оцінювання та самооцінювання якості освіти в дошкільному закладі. 5. Міжнародна методика з оцінювання якості освіти у ЗДО ECERS-3. <p style="text-align: center;">Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. К. : Державна служба якості освіти, 2020. 240 с. Р. 1, 2, 3.3, 3.4. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/Abetka_dlya_Dyrektora_2020_compressed.pdf (дата звернення: 25.08.2021). 2. Вергун Ю. Як у дитсадку забезпечити дієву систему якості освіти. Цифрове видавництво MCFR, 2021. URL: http://surl.li/aazhr (дата звернення: 25.08.2021). 3. Внутрішня система забезпечення якості освіти: на що звернути увагу вихователю-методисту. <i>Вихователь-методист дошкільного закладу</i>. 2021. № 1. С. 57-59. 4. Гавриш Н. В., Крутій К. Л. Якість освіти: розробляймо критерії разом. <i>Дошкільне виховання</i>. 2015. № 3. С. 2-6. 5. Косенчук О., Новик І., Венгловська О. Рекомендації щодо забезпечення якості дошкільної освіти в умовах карантину. Київ, 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/02/10/doshkilnaosvita-metodrekomendatsii.pdf (дата звернення: 25.08.2021). 6. Косенчук О., Новик І. Досліджуємо якість освітнього процесу. Використання міжнародної методики ECERS-3 у закладах дошкільної освіти. <i>Дошкільне виховання</i>. 2020. № 10. С. 10-13. 7. Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти: Наказ Державної служби якості освіти України від 30.11.2020 № 01-11/71. URL: https://sqe.gov.ua/images/materials/Методичні_рекомендації_ЗДО/Методичні_рекомендації_внутрішня_система_забезпечення_якості_освіти_ЗДО.pdf (дата звернення: 25.08.2021). 8. Романюк І. Нащо винаходити велосипед, або Внутрішня система забезпечення якості освіти — у плані роботи закладу. <i>Практика управління дошкільним закладом</i>. 2020. № 8. С. 19-23. 9. Що таке якісна дошкільна освіта: електронний посібник. 2021. URL: https://uied.org.ua/wp- 					

content/uploads/2021/01/yakist-doshkilnoi-osviti.pdf (дата звернення: 25.08.2021).

10. ECERS-3: шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/ecers-shkala-ocinyuvannya-seredovisha-rannogo-ditinstva> (дата звернення: 25.08.2021).

2	Установчі та організаційні документи ЗДО	Розкриття порядку створення, державної реєстрації та ліцензування ЗДО; необхідних для цього установчих й організаційних документів. Формування вмінь розробляти основні з них.	2	2	РН-1 РН-7
---	--	--	---	---	--------------

Питання до обговорення:

1. Умови й порядок створення та державної реєстрації, ліцензування освітньої діяльності ЗДО як юридичної особи.
2. Ліцензія на провадження освітньої діяльності.
3. Умови і порядок реорганізації чи ліквідації (припинення діяльності) ЗДО як юридичної особи.
4. Статут мого дошкільного закладу — як я це бачу?
5. Стратегія розвитку (відкриття) мого ЗДО.
6. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у моєму ЗДО.
7. Освітня програма мого ЗДО.

Література:

1. Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо організації діяльності закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти у 2019/2020 навчальному році»: Лист МОН України від 02.07.2019 № 1/9-419 (р. «Освітня програма»).
2. Коттер Джон П. Впереді перемен. Пер. с англ. М.: ЗАО «Олимп—Бизнес», 2003. С. 7-49, 207-215.
3. Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти: Наказ Державної служби якості освіти України від 30 листопада 2020 р. № 01-11/71. URL: <https://sqe.gov.ua/index.php/uk-ua/hovnyu/1506-metodychni-rekomendatsii-z-pytan-formuvannia-vnutrishnoi-systemy-zabezpechennia-iakosti-osvity-u-zakladakh-doshkilnoi-osvity> (дата звернення: 25.08.2021).
4. Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік: Лист МОН від 07.07.2021 №1/9-344. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/planuvannya-roboti-zakladu-doshkilnoi-osvity-na-rik> (дата звернення: 25.08.2021).
5. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-p#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
6. Про затвердження примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 р. № 1059. *Дошкільне виховання*. 2012. № 10. Вкладка. С. 1-16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1059736-12?lang=en> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Романюк І. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти: складаємо локальний документ. *Практика управління дошкільним закладом*. 2020. № 12. С. 20-25.

3	Кадрові документи ЗДО	Поширення знань та формування вмінь здобувачів вищої освіти розробляти основні напрями кадрової політики у ЗДО й необхідні для цього кадрові документи	2	2	РН-7
---	-----------------------	--	---	---	------

Питання до обговорення:

1. Кадрова політика у моєму ЗДО: мета, завдання, управління нею.
2. Співбесіда з відбору кадрів до мого ЗДО (найбільш доцільні запитання, тести із обов'язковим визначення авторів і джерел).
3. Правила внутрішнього розпорядку (або Моральний КОДЕКС, Меморандум співпраці тощо) працівників мого дитсадка.
4. Штатний розпис мого дитсадка — нові посади?

Література:

1. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери : навч. посібник. Київ: «Літера» ЛТД, 2013. С. 69-85.
2. Гуменюк В. Моделювання кадрової політики: 8 порад. *Практика управління закладом освіти*. 2019. № 7.
3. Данюк В. М., Кулаковська Л. П. Кадрове діловодство: навч. посіб. К.: Каравела, 2006. С. 42-109. URL: https://www.studmed.ru/danyuk-vm-kulakovska-lp-kadrove-dlovodstvo_2f25a84b775.html (дата звернення: 25.08.2021).

- 4 Дорожинська Л. О. Управління розвитком персоналу в дошкільному навчальному закладі URL: <http://eprints.zu.edu.ua/20906/1/Дорожинська.pdf> (дата звернення: 25.08.2021).
5. Савченко В. А. Управління розвитком персоналу: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2002. С. 16-32.
6. Типові запитання на співбесіди під час працевлаштування в Україні. Портал Mojazarplata.com.ua. URL: <http://surl.li/abbrm> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Харматова В. Ю. Кадровий менеджмент як важіль інноваційного розвитку ДНЗ. URL: <https://dorobok.edu.vn.ua/article/view/1727> (дата звернення: 25.08.2021).

4	Оформлення документів управлінської інформації у ЗДО	Уточнення й поглиблення знань здобувачів вищої освіти щодо організації діловодства у ЗДО, створення й оформлення документів управлінської інформації; формування вмінь практичної розробки організаційно-розпорядчих документів	2	1	PH-7
---	--	---	---	---	------

Питання до обговорення:

1. Які нормативні документи забезпечать організацію діловодства в моєму закладі дошкільної освіти?
2. Чи буде в моєму дошкільному закладі діловод? (*його місце у Штатному розписі, посадові обов'язки та ін.*)
3. Фірмовий бланк мого дошкільного закладу. Оформлення реквізитів документів закладу.
4. Яким розпорядчим документам я надаватиму перевагу в управлінні своїм дошкільним закладом? (*наказ, розпорядження чи іншим — види, форми, реєстрація*).
5. Хто, крім мене, буде мати право на створення, підписання, погодження, затвердження документів мого дошкільного закладу?

Література:

1. Глушик С. В., Дяк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери : навч. посібник. Київ: «Літера» ЛТД, 2013. С. 33-59, 273-280.
2. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів ДСТУ 4163-2003: Наказ Держспоживстандарту України від 07.04.2003 N 55. Київ: Держспоживстандарт України, 2003. 22 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0055609-03> (дата звернення: 25.08.2021).
3. Діловодство у дошкільному навчальному закладі. *Практика управління дошкільним закладом*. 2011. №6. Спецвипуск. 79 с.
4. Мистецтво управління ДНЗ / уклад. Л. А. Шик. Х. Вид. група «Основа», 2013. С. 100-305.
5. Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу: методичний посібник. Упорядкув.: Т. В. Панасюк, Н. В. Омеляненко, Л. І. Ільченко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. С. 34-48, 419-440, 476-485.
6. Про затвердження правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях: Наказ Міністерства юстиції України від 18.06.2015 р. № 1000/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Про затвердження примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1059. *Дошкільне виховання*. 2012. № 10. Вкладка. С. 1-16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1059736-12?lang=en> (дата звернення: 25.08.2021).

5	Організація документообігу та виконання документів у ЗДО	Уточнення й поглиблення знань здобувачів вищої освіти щодо організації та контролю за документообігом і виконанням документів у ЗДО. Формування вмінь розробляти необхідні для цього документи.	2	1	PH-7
---	--	---	---	---	------

Питання до обговорення:

1. Номенклатура справ мого ЗДО.
2. Як відбуватиметься документообіг у моєму дошкільному закладі (*реєстрація, використання та виконання, зберігання документів, електронний документообіг*).
3. Організація листування у моєму ЗДО.
4. Як відбуватиметься архівування документаційного фонду мого дошкільного закладу та користування ним.
5. Система контролю за організацією діловодства та виконанням документів у моєму ЗДО.

Література:

1. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять: ДСТУ 2732-2004. Київ: Держспоживстандарт України, 2004. 33 с.
2. Ківшарь Л. І. Номенклатура справ закладу освіти. ТЦ «СУТО», 2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=hP8jBYI30qw&feature=youtu.be&utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=odna_godina_do_pochatku_vebinar_nomenklatura_sprav_zakladu_osviti&utm_term=2020-10-01 (дата звернення: 25.08.2021).
3. Мистецтво управління ДНЗ / уклад. Л. А. Шик. Х. Вид. група «Основа», 2013. С. 403-441.
4. Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу: методичний посібник. Упорядкув.: Т. В. Панасюк, Н. В. Омельяненко, Л. І. Ільченко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. С. 27-34, 48-147, 197-247.
5. Порядок утворення та діяльності комісій з проведення експертизи цінності документів: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2007 № 1004. URL: <https://www.kmu.gov.ua/nras/88789152> (дата звернення: 25.08.2021).
6. Про затвердження примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1059. *Дошкільне виховання*. 2012. № 10. Вкладка. С. 1-16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1059736-12?lang=en> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-p> (дата звернення: 25.08.2021).

МОДУЛЬ 1.2. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

6	Матеріально-технічна база ЗДО	Уточнення знань здобувачів вищої освіти щодо організації матеріально-технічної бази ЗДО. Формування вмінь аналізувати, оцінювати та розробляти шляхи покращення матеріально-технічної бази закладу.	2	1	PH-7 PH-12
---	-------------------------------	---	---	---	---------------

Питання до обговорення:

1. Стан матеріально-технічної бази мого ЗДО.
2. Створення інклюзивного освітнього середовища в закладі дошкільної освіти, універсального дизайну та розумного пристосування.
3. ECERS-3 — міжнародна методика з оцінювання якості дошкільного освітнього середовища, простору та вмеблювання ЗДО.
4. Якою б Ви хотіли бачити матеріально-технічну базу свого ЗДО в майбутньому?
5. Яких заходів необхідно вжити для покращення стану влаштування, обладнання та утримання дошкільного закладу? - Ваш план дій.

Література:

1. Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. К. : Державна служба якості освіти, 2020. 240 с. Р. 3. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/posibniki/abetk%20dlya%20directora.pdf> (дата звернення: 25.08.2021).
2. Макаренко С.І. Організація інклюзивного освітнього середовища у ЗДО як умова реалізації інклюзивної освіти дошкільників. *Еволюційні процеси в галузі дошкільної освіти: інноватика, досягнення, перспективний досвід* : зб. матеріалів І Всеукр. Інтернет-конф. викладачів, студентів, аспірантів та молодих вчених, м. Маріуполь, 27 листоп. 2020 р. / Маріуп. держ. ун-т ; за заг. ред. С. І. Макаренко. Маріуполь : МДУ, 2020. С. 215-219.
3. Макаренко С.І. Створення розвивального життєвого простору сільського дошкільного навчального закладу – важлива умова усебічного розвитку дітей. *Матеріали міжрегіональної науково-практичної конференції «Розвиток інноваційного потенціалу сільської школи: завдання, реалії, перспективи»*, 3 листопада 2009 року. Донецьк: Витоки, 2009. С.217-223.
4. Обладнання закладів освіти. Збірник нормативно-правових актів щодо матеріально-технічного забезпечення галузі освіти. Укл.: Низковська О. В., Чуприна О. Б. Видання друге. К., 2019. 237 с.
5. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. № 2628-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 25.08.2021). Ст. 37-38.
6. Про затвердження Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2017 № 1633. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalno-didaktichno-obladnannya> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234. Р. II-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
8. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник

для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 26-61, 74-77.

9. Щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Лист Міністерства освіти і науки України від 25.06.2020 № 1/9-348. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-stvorennya-inklyuzivnogo-osvitnogo-seredovisha-v-zakladah-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 25.08.2021).

7	Бюджетне фінансування ЗДО. Фінансова автономія дошкільного закладу	Поглиблення знань здобувачів вищої освіти щодо бюджетного фінансування та фінансової автономії ЗДО, формування вмінь працювати з кошторисною документацією.	2	-	РН-7 РН-12
---	--	---	---	---	---------------

Питання до обговорення:

1. Кошторис доходів та видатків як основа ефективного та економного використання бюджетних коштів ЗДО — хто що робить?
2. Планування бюджету та раціонального використання коштів у моєму ЗДО — одноосібне чи колегіальне?
3. Фінансова автономія мого дошкільного закладу - «за» чи «проти»?
4. Контроль за дотриманням фінансової дисципліни у моєму ЗДО.

Література:

1. З чого почати ходу до фінансової автономії закладу дошкільної освіти і що в її основі? URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2384-do-fnansovo-avtonom-zdo-shpargalka-dlya-direktora> (дата звернення: 25.08.2021).

2. Кравченко Л. Складаєте кошторис закладу? Врахуйте зауваження ревізорів. *Практика управління дошкільним закладом*. 2020. № 11. С. 18-21.

3. Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2002 № 57. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0086-02#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Про затвердження Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти: Наказ Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0056-93#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

5. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-p#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

6. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К.: Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 62-71.

8	Позабюджетне фінансування ЗДО	Поглиблення знань здобувачів вищої освіти щодо позабюджетного фінансування ЗДО, формування вмінь працювати з кошторисною документацією	2	1	РН-7 РН-12
---	-------------------------------	--	---	---	---------------

Питання до обговорення:

1. Які додаткові джерела фінансування реально залучити для фінансування мого ЗДО?
2. Основні документи, що регулюють позабюджетне фінансування у моєму ЗДО.
3. Додаткові освітні послуги мого ЗДО — як організувати (*mind map*).
4. Благодійна допомога у моєму ЗДО — як організувати (*mind map*).
5. Як я організую ефективний фандрайзинг у моєму ЗДО.

Література:

1. Жовтко Г. Не задокументували — не відбудеться: як написати простий, але розумний фандрайзинговий план. *Практика управління дошкільним закладом*. 2020. № 12. С. 47-49.

2. Жовтко Г. Як за допомогою сторітелінгу «заробляти» гроші для закладу. *Практика управління дошкільним закладом*. 2020. № 11. С. 45-49.

3. Про затвердження порядків надання платних послуг державними та комунальними навчальними закладами: Наказ МОН України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 23.07.2010 № 736/902/758. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1196-10#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Раїнчук Л., Скачкова О. Дайте добру зазвучати — організуйте благодійну онлайн-акцію. *Практика управління дошкільним закладом*. 2020. № 11. С. 50-52.

5. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 71-74.

6. Як залучити позабюджетні кошти в ДНЗ / У поряд. Л. А. Швайка, С. М. Пасічник. Х.: Вид. група «Основа», 2013. С. 5-88.

9	Організація збереження та зміцнення здоров'я у ЗДО	Поглиблення знань здобувачів вищої освіти щодо організації медичного обслуговування, оздоровлення та харчування у ЗДО, формування вмінь планування, організації й контролю зазначених напрямів діяльності	2	2	РН-7 РН-11 РН-12
---	--	---	---	---	------------------------

Питання до обговорення:

1. Медичний персонал та медичний кабінет у моєму майбутньому дошкільному закладі — яким має бути (штатні посади, розподіл обов'язків, посадові інструкції тощо)?
2. Медико-педагогічний контроль за організацією освітнього процесу у дошкільному закладі — чи потрібен? Як організувати?
3. Оздоровлення вихованців мого дошкільного закладу влітку.
4. Організація санітарно-просвітницької роботи у моєму дошкільному закладі.
5. Додаткові медичні послуги в дошкільному закладі — мрії чи реальність?
6. Медичний супровід працівників у ЗДО — як?
7. Керівництво процесом харчування у моєму ЗДО.
8. Норми харчування дітей раннього і дошкільного віку, натуральний набір продуктів — реалії та бажане майбутнє.
9. Реалізація системи НАССР у моєму ЗДО.
10. Харчування дорослих членів колективу у моєму дошкільному закладі.

Література:

1. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 № 2628-III. Ст. 34-35. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
2. Про затвердження інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 17.04.2006 № 298/227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0523-06> (дата звернення: 25.08.2021).
3. Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку: Постанова КМУ від 24.03.2021 № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2021-п#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
4. Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234. Р. VII, VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
5. Про затвердження порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах: Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005 № 242/329. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0661-05#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
6. Про удосконалення організації медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі: Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 30.08.2005 № 432/496. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1090-05#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти: Лист Міністерства освіти і науки України від 12.12.2019 № 1/9-765. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-mediko-pedagogichnogo-kontrolyu-na-zanyattiah-z-fizkulturi-v-zakladah-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 25.08.2021).
8. Щодо організації роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період: Лист МОНмолодьспорт від 16.03.2012 № 1/9-198. URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/28583/> (дата звернення: 25.08.2021).

10	Створення безпечних умов функціонування ЗДО	Уточнення й поглиблення знань здобувачів вищої освіти щодо забезпечення пожежної та техногенної безпеки у ЗДО, формування вмінь організації й контролю зазначених напрямів діяльності	-	2	РН-7 РН-12
----	---	---	---	---	---------------

Питання до обговорення:

1. Безпечні умови для всіх учасників освітнього процесу у Вашому закладі освіти — як створюватимете?
2. Організація роботи мого дошкільного закладу під час карантину.
3. Запобігання булінгу, мобінгу серед усіх учасників освітнього процесу мого дошкільного закладу.

4. Організація пожежної безпеки в моєму ЗДО.
5. Забезпечення техногенної безпеки в моєму закладі дошкільної освіти.

Література:

1. Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу: методичний посібник. Упорядкув.: Т. В. Панасюк, Н. В. Омеляненко, Л. І. Льченко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. С. 248-338.
2. Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.05.2019 № 659. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0612-19#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
3. Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1229-16#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
4. Про затвердження Правил техногенної безпеки: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 05.11.2018 № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-18#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
5. Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19): Постанова Міністерства охорони здоров'я, Головного державного санітарного лікаря України від 22.09.2020 № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0055488-20#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
6. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню): Лист Міністерства освіти і науки України від 14.08.2020 № 1/9-436. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-stvorennya-bezpechnogo-osvitnogo-seredovisha-v-zakladi-osviti-ta-poperedzhennya-i-protidii-bulingu-ckuvannyu> (дата звернення: 25.08.2021).
8. Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти»: Лист Міністерства освіти і науки України від 14.02.2019 № 1/11-1491. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-roboti-ta-dotrimannya-vimog-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittedyialnosti-u-zakladah-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 25.08.2021).

**Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
на семінарському, практичному занятті**

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень
0 балів	- відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; - відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1 бал	- фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу; - відтворення менше половини навчального матеріалу; - відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них
2 бали	- демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; - відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності
3 бали	- демонстрація глибоких, міцних знань; - аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях; - самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; - повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

6. Самостійна робота

Самостійна робота (СР) здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни «Основи управління в галузі дошкільної освіти» – це основний засіб оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Відведений для цього час регламентується робочим навчальним планом і залежить від загального обсягу годин, відведених для вивчення даної дисципліни. Тематика самостійної роботи охоплює всю навчальну програму із зазначенням кількості годин, відведених на виконання кожної теми.

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин	
		ден/ф	заоч/ф
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади управління в галузі дошкільної освіти			
1.1	Підготовка до семінарського (практичного) заняття	2	2
1.2	Опрацювання окремих тем програми, що виносяться на самостійне опрацювання:		
1.2.1	Громадське самоврядування у сфері дошкільної освіти.	2	3
Література:			
1. Примірне положення про порядок звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів перед педагогічним колективом та громадськістю: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.03.2005 № 178. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0178290-05#Text (дата звернення: 25.08.2021).			
2. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 № 2628-III. Ст. 20. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text (дата звернення: 25.08.2021).			
3. Про запровадження звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2005 N 55. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0055290-05#Text (дата звернення: 25.08.2021).			
4. Всеукраїнська громадська організація «Асоціація працівників дошкільної освіти». URL: https://www.doshkillia.ua (дата звернення: 25.08.2021).			
5. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Ст. 29, 49, 70-71. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення: 25.08.2021).			
1.2.2	Системний підхід до управління закладом дошкільної освіти	1	3
Література:			
1. Казаріна А.В. Управління ДНЗ на засадах системного підходу. URL: http://eprints.zu.edu.ua/20806/1/Казаріна.pdf (дата звернення: 25.08.2021).			
2. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: навч. посіб. К.: Знання, 2006. С. 155-169.			
1.2.3	Організаційні засади призначення керівника ЗДО	2	3
Література:			
1. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 № 2628-III. Ст. 31. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text (дата звернення: 25.08.2021).			
2. Про затвердження Типового положення про конкурс на посаду керівника державного, комунального закладу загальної середньої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.03.2018 № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0454-18#Text (дата звернення: 25.08.2021).			
3. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. Пп. 1 п. «а» ст. 32. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text (дата звернення: 25.08.2021).			
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Ст. 26. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення: 25.08.2021).			
5. Про порядок призначення на посаду керівників закладів дошкільної та позашкільної освіти міста Маріуполя, що належать до комунальної форми власності: Рішення Маріупольської міської ради від 25.04.2018 № 7/30-2631. URL: https://mariupolrada.gov.ua/uploads/4/24973-7.30-2631.pdf (дата звернення: 25.08.2021).			
6. Про призначення завідувача дошкільного закладу: Лист Міністерства освіти і науки України від 26.11.2009 № 1/9-810. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v_810290-09#Text (дата звернення: 25.08.2021).			
7. Щодо окремих питань проведення конкурсу на посаду керівника закладу загальної середньої освіти: Лист Міністерства освіти і науки України від 20.05.2020 № 1/9-264. URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-okremih-pitan-provedennya-konkursu-na-posadu-kerivnika-zakladu-zagalnoyi-serednoyi-osviti (дата звернення: 25.08.2021).			
1.3	Виконання індивідуальних завдань	5	5
1.4	Підготовка до екзамену	5	5
Усього за ЗМ 1		17	21
Змістовий модуль 2. Документаційне забезпечення управління роботою ЗДО			
2.1	Підготовка до практичного (семінарського) заняття	4	4
2.2	Опрацювання окремих тем програми, що виносяться на самостійне опрацювання:		
2.2.1	Кадрова політика у ЗДО — мета, завдання, управління нею	-	2
Література:			
1. Гуменюк В. Моделювання кадрової політики: 8 порад. <i>Практика управління закладом освіти</i> . 2019. № 7.			
2. Дорожинська Л. О. Управління розвитком персоналу в дошкільному навчальному закладі URL:			

<p>http://eprints.zu.edu.ua/20906/1/Дорожинська.pdf (дата звернення: 25.08.2021).</p> <p>3. Савченко В. А. Управління розвитком персоналу: Навчальний посібник. К.: КНЕУ, 2002. С.12-138.</p> <p>4. Типові запитання на співбесіди під час працевлаштування в Україні. Портал Mojazarplata.com.ua. URL: http://surl.li/abbrm (дата звернення: 25.08.2021).</p> <p>5. Харматова В. Ю. Кадровий менеджмент як важіль інноваційного розвитку ДНЗ. URL: https://dorobok.edu.vn.ua/article/view/1727 (дата звернення: 25.08.2021).</p>			
2.2.2	Колективний договір	2	2
<p>Література:</p> <p>1. Кодекс законів про працю України: Закон № 322-VIII від 10.12.1971. Гл. II. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text (дата звернення: 25.08.2021).</p> <p>2. Колективний договір 2021. URL: https://www.kadrovik01.com.ua/article/3687-qqq-17-m4-pitannya-trudovih-vdnosin-u-kolektivnomu-dogovor (дата звернення: 25.08.2021).</p> <p>3. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 № 3356-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text (дата звернення: 25.08.2021).</p> <p>4. Про порядок повідомної реєстрації галузевих (міжгалузевих) і територіальних угод, колективних договорів: Постанова Кабінету Міністрів України від 13.02.2013 № 115. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2013-p?utm_medium=refer&utm_source=www.kadrovik01.com.ua&utm_term=3687&utm_content=art&utm_campaign=red_block_content_link_marker#Text (дата звернення: 25.08.2021).</p>			
2.2.3	Підвищення кваліфікації як фактор оптимізації компетентності педагогічних працівників ЗДО. Документування підвищення кваліфікації педагогічних працівників	-	2
<p>Література:</p> <p>1. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-p#Text (дата звернення: 25.08.2021).</p> <p>2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Ст. 59. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення: 25.08.2021).</p> <p>3. Щодо підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників: Лист Міністерства освіти і науки України від 04.11.2019 № 1/9-683. URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/66556/ (дата звернення: 25.08.2021).</p>			
2.3	Виконання індивідуальних завдань	5	5
2.4	Підготовка до екзамену (до 1 кредиту ECTS — 30 год)	5	5
Всього за ЗМ 2		16	20
Змістовий модуль 3. Організація документообігу у ЗДО			
3.1	Підготовка до семінарських, практичних занять (теоретична доповідь на основі мультимедійної презентації)	4	2
3.2	Опрацювання окремих тем програми, що виносяться на самостійне опрацювання:		
3.2.1	Вимоги до оформлення реквізитів документів	2	3
<p>Література:</p> <p>1. Глущик С. В., Дяк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери : навч. посібник. Київ: «Літера» ЛТД, 2013. С. 33-47.</p> <p>2. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів ДСТУ 4163-2003: Наказ Держспоживстандарту України від 07.04.2003 N 55. Київ: Держспоживстандарт України, 2003. 22 с. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0055609-03 (дата звернення: 25.08.2021).</p> <p>3. Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу: методичний посібник. Упорядкув.: Т. В. Панасюк, Н. В. Омеляненко, Л. І. Ільченко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. С. 34-48.</p> <p>4. Про затвердження примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1059. <i>Дошкільне виховання</i>. 2012. № 10. Вкладка. С. 1-16. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1059736-12?lang=en (дата звернення: 25.08.2021).</p>			
3.2.2	Електронний документообіг. Використання інформаційно-комунікаційних технологій, онлайн-сервісів у діловодстві ЗДО.	-	3
<p>Література:</p> <p>1. Лист-роз'яснення щодо використання електронного документообігу в закладах загальної середньої освіти : Лист Міністерства освіти і науки України від 06.2019 р. URL: http://yavoriv-vo.kl.com.ua/2019/08/15/roz-yasnennya-shhodo-vykorystannya-elektronnogo-dokumentooobigu-v-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osvity/ (дата звернення: 25.08.2021).</p> <p>2. Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу: методичний посібник.</p>			

Упорядкув.: Т. В. Панасюк, Н. В. Омеляненко, Л. І. Ільченко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. С. 133-144.			
3. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-п (дата звернення: 25.08.2021).			
3.2.4	Посадові обов'язки діловода або спеціально призначеної особи	-	2
Література:			
1. Про затвердження примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 № 1059. П. 1.6. <i>Дошкільне виховання</i> . 2012. № 10. Вкладка. С. 1-16. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1059736-12?lang=en (дата звернення: 25.08.2021).			
2. Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях : наказ Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 1000/5. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15 (дата звернення: 25.08.2021).			
3.3	Виконання індивідуальних завдань	5	5
3.4	Підготовка до екзамену	5	5
		Всього за ЗМ 3	16 20
Змістовий модуль 4. Організація фінансово-господарської діяльності ЗДО			
4.1	Підготовка до семінарських, практичних занять (теоретична доповідь на основі мультимедійної презентації)	6	2
4.2	Опрацювання окремих тем програми, що виносяться на самостійне опрацювання:		
4.2.1	Фінансова автономія ЗДО	-	3
Література:			
1.3 чого почати ходу до фінансової автономії закладу дошкільної освіти і що в її основі? URL: https://www.pedrada.com.ua/article/2384-do-fnansovo-avtonom-zdo-shpargalka-dlya-direktora (дата звернення: 25.08.2021).			
2. Формат змін дошкільця Києва. За підсумками міської науково-практичної конференції «Нова українська школа — новий дитячий садок». Сл. 7-9. URL: https://don.kyivcity.gov.ua/files/2019/4/12/wedwed-1-20.pdf (дата звернення: 25.08.2021).			
4.2.2	Спеціальний фонд ЗДО	-	2
Література:			
1. Кошторис — основний плановий документ навчального закладу на бюджетний рік. 30.11.2016. URL: https://www.pedrada.com.ua/article/274-qqq-16-m11-30-11-2016-koshtoris-osnovniy-planoviy-dokument-navchalnogo-zakladu-na-byudjetniy-rk (дата звернення: 25.08.2021).			
2. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228. URL: https://ips.ligazakon.net/document/kp020228?an=164 (дата звернення: 25.08.2021).			
4.2.3	Фандрайзинг у ЗДО	-	2
Література:			
1. Жовтко Г. Не задокументували — не відбудеться: як написати простий, але розумний фандрейзинговий план. <i>Практика управління дошкільним закладом</i> . 2020. № 12. С. 47-49.			
2. Ткаліч Т. І., Степанова Д. В. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта». К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. С. 72-74.			
3. Як залучити позабюджетні кошти в ДНЗ / Упоряд. Л. А. Швайка, С. М. Пасічник. Х.: Вид. група «Основа», 2013. С. 5-88.			
4.3	Виконання індивідуальних завдань	5	5
4.4	Підготовка до екзамену	5	5
		Всього за ЗМ 4	16 19
Змістовий модуль 5. Організація збереження та зміцнення здоров'я у ЗДО			
5.1	Підготовка до семінарських, практичних занять (теоретична доповідь на основі мультимедійної презентації)	2	2
5.2	Опрацювання теми програми, що виносяться на самостійне опрацювання: Система управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)	-	2
Література:			
1. Ківшарь Л. Особливості розробки та впровадження системи НАССР у закладах освіти. ТЦ СУТО, 04.03.2021. URL: https://www.youtube.com/watch?v=GYJMd0dDOOQ (дата звернення: 25.08.2021).			

2. Петренко Р. Практичні аспекти впровадження процедур, заснованих на принципах НАССР. ЦВ МЦФР, 20.07.2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=4iflCPg-oHMy (дата звернення: 25.08.2021).			
3. Про затвердження вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР): Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 01.10.2012 № 590. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1704-12#Text (дата звернення: 25.08.2021).			
4. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР. URL: https://ips.ligazakon.net/document/z970771?an=749860 (дата звернення: 25.08.2021).			
5.3	Підготовка до екзамену	5	5
Всього за ЗМ 5		7	9
Змістовий модуль 6. Створення безпечних умов функціонування ЗДО			
6.1	Підготовка до семінарських, практичних занять (теоретична доповідь на основі мультимедійної презентації)	-	2
6.2	Опрацювання окремої теми програми, що виноситься на самостійне опрацювання: Запобігання булінгу, мобінгу у ЗДО	1	2
Література:			
1. Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. К. : Державна служба якості освіти, 2020. Р. 3, п. 1.2. С. 22-34. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/posibniki/abetsk%20dlya%20directora.pdf (дата звернення: 25.08.2021).			
2. Деякі питання щодо створення у 2019/2020 н.р. безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок: Лист Міністерства освіти і науки України від 27.06.2019 № 1/9-414. URL: https://imzo.gov.ua/2019/07/02/lyst-mon-vid-27-06-2019-1-9-414-deiaki-pytannia-shchodo-stvorennia-u-2019-2020-n-r-bezpechnoho-osvitnogo-seredovishcha-formuvannia-v-ditey-ta-uchnivs-koi-molodi-tsinnisnykh-zhyttievyykh-navychok/ (дата звернення: 25.08.2021).			
3. Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню): Лист Міністерства освіти і науки України від 14.08.2020 № 1/9-436. URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-stvorennya-bezpechnogo-osvitnogo-seredovisha-v-zakladi-osviti-ta-poperedzhennya-i-protidii-bulingu-ckuvannyu (дата звернення: 25.08.2021).			
6.3	Підготовка до екзамену	5	5
Всього за ЗМ 6		6	9
Усього на виконання СРС		78	98

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – одна з форм організації самостійної роботи, що має на меті поглиблення вивчення теоретичного матеріалу, узагальнення та закріплення отриманих знань здобувачами вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни «Основи управління в галузі дошкільної освіти», а також демонстрацію застосування цих знань на практиці.

ІНДЗ — обов'язковий вид самостійної роботи здобувача освіти, передбачений програмою навчальної дисципліни. Індивідуальні завдання виконуються здобувачами вищої освіти самостійно під керівництвом викладачів. Якісно виконані ІНДЗ можуть бути використані під час виробничої практики, стати практичним матеріалом при написанні кваліфікаційних робіт.

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «Основи управління в галузі дошкільної освіти» полягає у створенні та захисті (представленні) в аудиторії реферативного дослідження або розробки (моделі, проєкту) за темою, обраною здобувачем вищої освіти.

Вимоги до виконання ІНДЗ

Орієнтовна структура:

1. Титул (назва університету та кафедри, тема ІНДЗ, ПІБ та група здобувача вищої освіти, рік виконання).
2. Зміст.
3. Вступ (актуальність теми для управління сучасним ЗДО).

4. Основна частина: реферативна (теорія питання) або практична (розробка чи аналітична довідка) — у залежності від обраної теми.
5. Висновки щодо доцільності й ефективності практичного використання матеріалів ІНДЗ у діяльності керівника сучасного дошкільного закладу (або претендента на посаду керівника) із обов'язковим висвітленням індивідуальної позиції автора з теми.
6. Список використаних джерел (до 10 найменувань переважно 3-5 останніх років видання).
7. Додатки — практикоорієнтовані розробки автора та інших авторів, наочність, аудіо-, відеоматеріали (за наявності) тощо.

Вимоги до оформлення

e-презентація (мультимедійна або відеопрезентація):

- на корпоративному шаблоні МДУ з хештегом #управлінська_культура_ЗДО;
- формат — Power Point (1997-2003 або PDF), Movie Maker, Prezi, Google Docs, Haiku Deck, Apple Keynote, SlideRocket, SlideDog, Slides або ін.;
- види шрифтів та їх розмір — див. шаблон МДУ;
- обсяг – до 20 слайдів;

додатки: завеликі за обсягом додатки, що не увійшли до презентації, можуть бути представлені окремими файлами (текстовими — у форматі А-4, або фото-, аудіо-, відеофайлами тощо) або у вигляді гіперпосилання, QR-коду.

Система оцінювання ІНДЗ

Максимальна оцінка за виконання ІНДЗ становить 20 балів і входить до складу підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни «Основи управління в галузі дошкільної освіти».

№ з/п	Критерії оцінювання ІНДЗ	Максимальна оцінка за критеріями (балів)			
		Низьк	Серед	Дост	Вис
1	Повнота, логіка і глибина розкриття теми та виконання завдання ІНДЗ	2	3	4	5
2	Поєднання зображення із пояснювальним текстом	1	2	2	2
3	Можливість практичного використання матеріалів ІНДЗ у професійній діяльності керівника ЗДО	2	3	4	4
4	Креативність, творчий підхід до виконання ІНДЗ; наявність аудіо-, відеоматеріалів	-	1	2	3
5	Оформлення ІНДЗ згідно вимог, академічна доброчесність	1	2	2	2
6	Захист ІНДЗ	2	3	3	4
Загальна кількість балів		1-8	9-14	17-15	18-20

Шкала відповідності оцінок за ІНДЗ

Рівні виконання ІЗ	Оцінка	Кількість набраних студентом балів	Норми оцінювання за ECTS
Високий	відмінно	До 18-20 балів	90-100
Достатній	добре	15-17 балів	74-89
Середній	задовільно	9-14 балів	60-73
Низький	незадовільно	Нижче 9 балів	Нижче 60

Характеристика рівнів виконання ІНДЗ:

Високий рівень виконання (20 - 18 балів): Тему ІНДЗ розкрито глибоко, ґрунтовно. Робота містить всі структурні компоненти, текст логічно доповнює зображене на слайдах. Матеріал повністю адаптовано до використання у дошкільному закладі; має творчий характер як

в оформленні, так і в доборі додатків – у т.ч., із використанням ІКТ. Презентування (захист) ІНДЗ відбувається самостійно з опорою на слайди. Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень володіння темою, її власне бачення. Показані вміння самостійно знаходити інформацію, аналізувати її, оцінювати й узагальнювати, висока аргументованість висновків.

Достатній рівень виконання (17 – 15 балів): Тему ІНДЗ розкрито повністю. Робота логічно структурована, текст доповнює зображене на слайдах. Матеріали повністю адаптовані до використання в дошкільному закладі. Творчий підхід виявлено в оформленні, розробці додатків. Презентування (захист) ІНДЗ відбувається самостійно з опорою на текст слайдів. Здобувач вищої освіти демонструє достатнє володіння питанням. Проте розумові операції аналізу, синтезу, узагальнення, формулювання висновків розвинені не достатньо; не вистачає власних суджень щодо бачення обраної теми.

Середній рівень виконання (14 - 9 балів): Тему ІНДЗ розкрито не повністю. Виконано близько половини завдання, текст недостатньо пояснює зображене на слайдах. Матеріали ІНДЗ слабко адаптовані до роботи в дошкільному закладі. Творчий підхід виявлено лише щодо оформлення роботи, яке має незначні недоліки. Презентування (захист) ІНДЗ відбувається з опорою на текст слайдів; здобувач вищої освіти демонструє володіння темою, проте має утруднення в термінології.

Низький рівень виконання (1 - 8 балів): Тему ІНДЗ не розкрито, виконано лише незначну частину завдання, та й ту поверхнево. Текст лише частково пояснює зображене на слайдах. Можливість практичного використання матеріалів ІНДЗ у дошкільному закладі низька. Творчий підхід до виконання завдання відсутній. Оформлення роботи неякісне. Презентування (захист) ІНДЗ відбувається шляхом читання тексту на слайдах; здобувач вищої освіти демонструє нечіткі уявлення з теми, незнання спеціальної термінології.

Нижче представлено **тематику ІНДЗ**, що може розглядатися як орієнтовна. Кількість тем реферативних досліджень має відповідати кількості бажаючих обрати їх здобувачів освіти академічної групи, щоб запобігти повторення, дублювання матеріалу і забезпечити самостійність у виконанні ІНДЗ (повторюватися можуть лише теми проєктів).

Реферативне дослідження:

1. Реалізація у ЗДО всеохопного менеджменту якості (Total Quality Management)
2. Проблема функцій управління в історії менеджменту
3. Організаційна функція в управлінському циклі керівника ЗДО
4. Місце і зміст функції керівництва в управлінському циклі директора ЗДО
5. Контроль як управлінська функція директора ЗДО
6. Аналіз та планування як управлінські функції у сфері освіти дітей дошкільного віку
7. SWOT- та GAP-аналізи діяльності ЗДО
8. Зовнішня система забезпечення якості дошкільної освіти
9. Внутрішня система забезпечення якості освіти у ЗДО
10. Моніторинг і самомоніторинг діяльності ЗДО
11. Сучасні підходи до структурування та змісту Річного плану роботи ЗДО
12. Сучасне діловодство в діяльності ЗДО
13. Запровадження електронного документообігу у ЗДО
14. Анотований каталог статей із питань діловодства та документообігу у ЗДО, опублікованих у журналах «Практика управління дошкільним закладом», «Практика управління закладом освіти» та ін. за останні три календарних роки.
15. Анотований каталог Інтернет-сайтів закладів, установ, організацій дошкільної освіти різних типів і форм власності.
16. Анотований каталог Інтернет-сайтів закладів дошкільної освіти з цікавими, сучасними, незвичайними назвами та їх поясненнями.
17. Анотований каталог Стратегій (концепцій, програм, бізнес-планів) створення або розвитку дошкільних закладів.
18. Анотований каталог Положень про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ЗДО.

19. Формування матеріально-технічної бази ЗДО
20. Сучасні підходи до організації освітнього середовища ЗДО
21. Створення у ЗДО інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування
22. Фінансування ЗДО за рахунок коштів загального фонду державного та місцевого бюджетів
23. Фінансова автономія сучасного ЗДО
24. Додаткові освітні послуги ЗДО
25. Небюджетні надходження до бюджету ЗДО
26. Фандрайзинг у діяльності сучасного ЗДО
27. НАССР у діяльності сучасного ЗДО
28. Антибулінгова політика у ЗДО
29. Забезпечення реалізації політики академічної доброчесності та протидії корупції у ЗДО
30. Діяльність піклувальної ради закладу дошкільної освіти
31. Річний звіт керівника ЗДО
32. Анотований каталог статей щодо фінансово-господарської діяльності ЗДО, опублікованих у журналах «Практика управління дошкільним закладом», «Практика управління закладом освіти» та інших за останні три календарних роки.

Розробка (модель, проєкт тощо) за обраною темою:

33. Модель організаційно-управлінської діяльності керівника мого дошкільного закладу.
34. Mind map «Маркетингова діяльність мого закладу дошкільної освіти».
35. «Проєтуємо дошкільний заклад нового типу» або «Мій дитсадок майбутнього»
36. Проєкт «Відкриваємо дитсадок!» (*створення закладу/установи/організації дошкільної освіти обраної форми — державного або приватного ЗДО повного або короткотермінового перебування, Центру розвитку, Дитячої кімнати/зали при кінотеатрах, Розважального центру для дітей тощо; форма — за вибором студента*).
37. Стратегія створення/розвитку мого сучасного закладу дошкільної освіти (державного або приватного ЗДО повного або короткотермінового перебування, Центру розвитку, Дитячої кімнати/зали при кінотеатрах, Розважального центру для дітей тощо, форма — за вибором студента).
38. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в моєму ЗДО.
39. Mind map «Організація документообігу в моєму ЗДО».

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- словесні: лекція (традиційна, лекція-презентація, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint та ін.), семінар, пояснення, розповідь, бесіда;
- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація, презентація;
- практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: із книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Засоби діагностики результатів навчання

В основі контролю з навчальної дисципліни «Основи управління в галузі дошкільної освіти» лежить накопичення балів за весь період вивчення курсу. Цей період включає різні види діяльності здобувача вищої освіти: активну участь у лекційних, семінарських/практичних заняттях, підготовку рефератів або творчих завдань, виконання тестів поточного контролю тощо. За основу оцінювання досягнень використана 100-бальна шкала, що виступає в ролі кількісного показника якості роботи кожного здобувача вищої освіти. Робоча програма передбачає розподіл цих балів між модулями.

Викладання навчальної дисципліни реалізується через змістові та функціональні модулі. Змістових модулів – шість, вони відображають повний обсяг матеріалу за розділами і темами дисципліни. За кожен змістовий модуль студент має набрати певну кількість балів. Засоби оцінювання успішності навчання: поточний контроль під час проведення навчальних занять (усна співбесіда, бліц-опитування або письмове фронтальне опитування за матеріалами розглянутої теми на початку наступної лекції), фронтальний модульний експрес-контроль у вигляді тестування знань або модульної контрольної роботи; виконання завдань для самостійної, індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти тощо.

Приклади тестів поточного контролю:

- Цілісний процес, спрямований на забезпечення всебічного розвитку дитини дошкільного віку відповідно до її задатків, нахилів, здібностей, індивідуальних, психічних та фізичних особливостей, культурних потреб; формування у дитини дошкільного віку моральних норм, набуття нею життєвого соціального досвіду — це:

1.якість дошкільної освіти

2.дошкільна освіта

3.освітній процес

4.розвиток дитини

- Оберіть пропущене слово:

Функція управління, що полягає в системі спостережень і перевірок відповідності освітнього процесу загальнодержавним постановам, планам, наказам вищих за підпорядкуванням органів освіти ..., а також програмі виховання в дитячому садку — це:

1.менеджмент

2.контроль

3.перевірка

- Розгадайте ребус та запишіть слово-відповідь малими літерами:

- Визначте порядок кроків (від 1 до 4) при аналізі підсумків роботи ЗДО за минулий навчальний рік:

Кроки	Порядок
На основі недоліків визначити пріоритетні завдання на наступний навчальний рік	1
Співставити, порівняти й оцінити результати роботи за минулий рік	2
Виявити недоліки у діяльності, їх причини та негативні наслідки	3

Функціональні модулі, у свою чергу, забезпечують усебічний контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Таке оцінювання відбувається у межах кожного функціонального модуля:

МОДУЛЬ 1 – теоретико-практичний – складається із двох інтегрованих модулів (МОДУЛЬ 1.1, МОДУЛЬ 1.2) та передбачає відпрацювання студентами матеріалу лекцій, семінарських і практичних занять за шістьма змістовими модулями, виконання завдань самостійної роботи.

МОДУЛЬ 2 – ІЗ – передбачає розробку та захист роботи за певною темою.

МОДУЛЬ 3 – підсумкова атестація (екзамен).

Максимальна сума балів за вивчення всієї дисципліни – 100 балів. Максимальна сума балів за виконання кожного функціонального модуля становить: за перший модуль – 50 балів; другий модуль (ІЗ) – 20 балів; третій модуль (екзамен) – 30 балів.

Бали за екзамен (підсумковий контроль) розподіляються між трьома завданнями: 10 балів – за виконаний тест, по 10 балів – за відповіді на два питання.

Питання до екзамену

1. Система дошкільної освіти в Україні — організаційна структура, органи управління, їх завдання та розмежування повноважень.

2. Законодавча база управління дошкільною освітою в Україні.

3. Різноманітність форм здобуття дошкільної освіти в Україні — за правовим статусом, типами, принципами комплектування вікових груп та режимами перебування дітей.

4. Якість дошкільної освіти в Україні.

5. Етапи розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗДО.

6. Сутність поняття «управління». Функції керівника та циклічний характер процесу управління.

7. Принципи управління. Методи управління ЗДО та їх класифікація.

8. Управління ЗДО — об'єкт і суб'єкт, мета і завдання. Організаційна структура, функції та завдання адміністративної служби.

9. Директор у системі управління ЗДО — кваліфікаційна характеристика, функції, права та посадові обов'язки.

10. Призначення на посаду директора ЗДО — конкурс, контракт.

11. Поняття «документ», «документація», «діловодство». Обов'язковий склад документів у ЗДО. Оприлюднення документів на сайті ЗДО.

12. Установчі та організаційні документи ЗДО. Ліцензія на провадження освітньої діяльності.

13. Статут дошкільного закладу.

14. Стратегія розвитку ЗДО.

15. Освітня програма ЗДО.

16. Річний план роботи ЗДО.

17. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ЗДО.

18. Штатний розпис ЗДО. Тарифікаційний список.

19. Кадрова політика у ЗДО та її відображення в документах. Правила внутрішнього розпорядку.

20. Посадові та робочі інструкції всіх категорій працівників ЗДО.

21. Документи з особового складу ЗДО. Заява (про прийом на роботу, переведення на іншу посаду, звільнення працівників або інші), автобіографія, резюме. Контракт (трудова угода) про наймання працівників, характеристика на працівника.

22. Трудова книжка працівника ЗДО, вимоги до її оформлення та зберігання. Витяг із трудової книжки.

23. Особова справа працівника ЗДО — зміст, порядок розташування документів, вимоги до оформлення і зберігання.

24. Документування підвищення кваліфікації, атестації, сертифікації педагогічних працівників ЗДО. Протокол як основний документ колегіальних органів. Книга протоколів. Витяги з протоколів.

25. Інструкція з діловодства у ЗДО. Вимоги до створення та оформлення документів, поняття «бланк», реквізити документів ЗДО. Право на створення, підписання, погодження, затвердження документів.

26. Розпорядчі документи та їх види. Поняття «наказ», класифікація та вимоги до складання наказів різних видів, витягів з наказів. Книга наказів ЗДО.

27. Документообіг у ЗДО, побудова системи електронного документообігу.

28. Номенклатура справ у ЗДО, основні групи документів у ній.

29. Архівування документаційного фонду ЗДО та користування ним. Видача справ у тимчасове користування.

30. Керівництво та контроль за організацією діловодства у закладах дошкільної освіти.

31. Сутність, призначення, специфіка і структура матеріально-технічної бази ЗДО.

32. Обладнання харчоблоку, пральної кімнати та інших господарських приміщень ЗДО.

33. Вимоги до території ЗДО: озеленення ділянок, функціональні зони, групові майданчики, спортивно-ігрова зона, господарська зона, прибирання територій.

34. Дотримання санітарно-гігієнічних вимог щодо наповнюваності груп у ЗДО, до організації ефективного та безпечного розвивального предметно-ігрового середовища: групові осередки, музичні та фізкультурні зали, медичний блок, службові приміщення.

35. Інвентаризаційний облік у ЗДО. Процедура списання основних засобів та необігових активів у закладі освіти.

36. Матеріальна відповідальність — обов'язки директора ЗДО, заступника з господарських питань (завгоспа), медсестри, кастилянки, комірника.

37. Діяльність керівника щодо збереження, зміцнення та раціонального використання матеріально-технічної бази ЗДО.

38. Підготовка закладу до нового навчального року та зимового періоду.

39. Бюджет як основне джерело фінансування ЗДО.

40. Кошторис доходів та видатків як основний планово-фінансовий документ ЗДО, основа ефективного та економного використання бюджетних коштів — структура, принципи розрахунку та фінансування, показники та контрольні цифри для складання кошторису.

41. Фінансова автономія ЗДО, організація самостійного бухгалтерського обліку.

42. Спеціальний фонд ЗДО.

43. Залучення додаткових джерел фінансування ЗДО. Статут ЗДО та Положення про надання додаткових платних послуг у ЗДО — основні документи, що регулюють позабюджетне фінансування.

44. Власні надходження ЗДО та їх використання.

45. Організація додаткових освітніх послуг у ЗДО.

46. Порядок отримання та використання благодійної допомоги у ЗДО.

47. Фандрайзинг (fundraising) у ЗДО.

48. Лікувально-профілактичні, оздоровчі та санітарно-просвітницькі заходи у ЗДО. Додаткові медичні послуги у ЗДО.

49. Медичні працівники ЗДО та їхні обов'язки. Медичний кабінет у ЗДО.

50. Медико-педагогічний контроль за організацією освітнього процесу у ЗДО.

51. Проведення літніх оздоровчих заходів у ЗДО.

52. Організація харчування дітей у закладах дошкільної освіти.

53. Організація харчування дорослих членів колективу у дошкільних закладах.

54. Організація харчування в літній оздоровчий період. Організація питного режиму, С-вітамінізація страв, особливості частування дітей.

55. Організація роботи ЗДО під час карантину.

56. Запобігання булінгу, мобінгу у ЗДО.

57. Система роботи з охорони праці у ЗДО.

58. Створення безпечних умов для виховання та навчання дітей у ЗДО.
 59. Організація пожежної безпеки у ЗДО.
 60. Організація техногенної безпеки у ЗДО.

Зразок екзаменаційного білету

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ	
Рівень вищої освіти _____	«Магістр»
Освітня програма _____	«Дошкільна освіта»
Спеціальність _____	012 «Дошкільна освіта»
Форма навчання _____	
Семестр _____	2й
Навчальна дисципліна _____	«Основи управління в галузі дошкільної освіти» (назва)
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____	
1. <u>Комп'ютерне тестування</u>	
2. <u>Різноманітність форм здобуття дошкільної освіти в Україні — за правовим статусом, типами, принципами комплектування вікових груп та режимами перебування дітей.</u>	
3. <u>Проведення літніх оздоровчих заходів у ЗДО.</u>	
Затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти Протокол № _____ від « _____ » _____ 20____ року	
Завідувач кафедри _____	Олена БРЕЖНЄВА
(підпис)	
Екзаменатор _____	Світлана МАКАРЕНКО
(підпис)	

10. Критерії оцінювання

При поточному контролі оцінюється: систематичність роботи на лекційних, семінарських (практичних) заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, модульного експрес-контролю у формі тестів, самостійна робота.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається з балів за результатами поточного контролю та балів, набраних за виконання ІЗ й екзамена.

Критерії оцінки знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни

Бали	Оцінки у національній шкалі та ECTS	Критерії оцінювання
50-45	Відмінно (A) 100-90 балів	- здобувач вищої освіти володіє глибокими й міцними знаннями з дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, демонструє власну позицію з питань, що розглядаються. Володіє достатнім рівнем прикладних умінь щодо здійснення управлінської діяльності, виявляє творчий підхід до їх застосування.
44-35	Добре	- знання здобувача вищої освіти є достатньо повними, для

	(B) – 89-82 бали (C) – 81-74 бали	ілюстрації відповіді наводяться приклади з практики, художніх творів та публіцистичної літератури. Вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, має достатній рівень прикладних умінь щодо організації освітньої роботи. Власна педагогічна творчість на початковому рівні.
34-25	Задовільно (D) – 73-64 бали	- здобувач вищої освіти знає й розуміє половину навчального матеріалу, визначення понять подає з помилками. Знає основні напрями управлінської діяльності керівника ЗДО, але припускається помилок щодо їх реалізації. Особиста критична оцінка можливості використання матеріалів дисципліни для розв'язання сучасних управлінських проблем вкрай низька.
24-15	Задовільно (E) – 63-60 бали	- здобувач вищої освіти володіє меншою половиною обсягу навчального матеріалу. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив меншість завдань підсумкового контролю
14-1	Незадовільно (FX) – 59-35 балів (F) – 34-0 балів	- здобувач вищої освіти лише частково відтворює навчальний матеріал, має фрагментарні уявлення про об'єкт навчання. Рівень сформованості прикладних умінь щодо організації управлінської діяльності є низьким. Особиста точка зору на проблему, що розглядається, відсутня.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин		Обсяг кредитів		Кількість балів	
	ден/ф	заоч/ф	ден/ф	заоч/ф	ден/ф	заоч/ф
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Лекційні заняття	2	2	0,06	0,06	1	2
Тема 2. Лекційні заняття	2	2	0,06	0,06	2	2
Тема 3. Лекційні заняття	2	-	0,06	-	1	-
Семінарське заняття 1	2	2	0,06	0,06	3	3
Тема 4. Лекційні заняття	2	2	0,06	0,06	1	2
Змістовий модуль 2						
Тема 5. Лекційні заняття	4	2	0,13	0,06	1	2
Семінарське заняття 2	2	2	0,06	0,06	3	3
Тема 6. Лекційні заняття	4	-	0,13	-	2	-
Семінарське заняття 3	2	2	0,06	0,06	3	3
Змістовий модуль 3						
Тема 7. Лекційні заняття	2	1	0,06	0,03	2	2
Семінарське заняття 4	2	1	0,06	0,03	3	3
Тема 8. Лекційні заняття	2	1	0,06	0,03	1	2

Семінарське заняття 5	2	1	0,06	0,03	3	3
Змістовий модуль 4						
Тема 9. Лекційні заняття	2	1	0,06	0,03	2	2
Семінарське заняття 6	2	1	0,06	0,03	3	3
Тема 10. Лекційні заняття	2	2	0,06	0,06	2	2
Семінарське заняття 7	2	-	0,06	-	3	3
Тема 11. Лекційні заняття	2	1	0,06	0,03	2	3
Семінарське заняття 8	2	1	0,06	0,03	3	3
Змістовий модуль 5						
Тема 12. Лекційні заняття	2	1	0,06	0,03	2	2
Тема 13. Лекційні заняття	2	1	0,06	0,03	2	2
Семінарське заняття 9	2	2	0,06	0,06	3	3
Змістовий модуль 6						
Тема 14. Лекційні заняття	1	-	0,03	-	1	-
Тема 15. Лекційні заняття	1	-	0,03	-	1	-
Семінарське заняття 10	-	2	-	0,06	3	3
Виконання ІЗ	20		0,66		20	
Підготовка і складання екзамену	30		1		30	
Підсумок	150		2,26		100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

- робоча навчальна програма;
- підручники, навчальні та методичні посібники, нормативні документи, що розкривають зміст дисципліни;
- мультимедійні презентації, ілюстрації, таблиці, схеми, відеофрагменти та інші засоби навчання;
- опорні конспекти лекцій;

- інструкції до семінарських, практичних занять;
- тестові завдання для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів, засоби підсумкового контролю;
- інструкції, рекомендації щодо самостійної роботи.

13. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Бобровський М.В., Горбачов С.І., Заплотинська О.О. Абетка для директора. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. Київ, Державна служба якості освіти, 2020. 240 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/Abetka_dlya_Dyrektora_2020_compressed.pdf (дата звернення: 25.08.2021).
2. Вергун Ю. Як у дитсадку забезпечити дієву систему якості освіти. Цифрове видавництво MCFR, 2021. URL: https://www.youtube.com/watch?utm_medium=letter&utm_source=letter_event&utm_campaign=letter_event_2021.01.20_pudz_webinar_dsyao_translation_20.01.2021&utm_content=3860751&btx=3860751&mailsys=ss&token=2d6d7e7a-bcaa-11a0-bf72-2d01f9e6a216&ttl=7776000&ustp=F&v=qZrF1xkjkDk&feature=youtu.be (дата звернення: 25.08.2021).
3. Гармс Т. Шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. Третя редакція (ECERS-3) / Тельма Гармс, Річард М. Кліффорд, Деббі Краєр / пер. з англ. О. Тільна. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 116 с.
4. Глушик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери: навч. посібник. Київ: «Літера» ЛТД, 2013. 416 с.
5. Жуковська В. М. Діловодство. Практикум : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2004. 151 с.
6. Комова М.В. Документознавство. Навчальний посібник // Національний університет «Львівська політехніка», Інститут гуманітарних і соціальних наук. Львів: «Тріада плюс», 2007. 296 с.
7. Кругій К.Л. Планування роботи сучасного дошкільного навчального закладу: поняття, особливості, умови ефективної реалізації. Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС ЛТД», 2005. 208 с.
8. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навчальний посібник. Вінниця, 2018. 196 с. URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/92/1/20.09_Управлінська%20діяльність%20керівника_.pdf (дата звернення: 25.08.2021).
9. Навчально-методичний посібник з курсу «Організація і керівництво дошкільною освітою в Україні» частина 1 для студентів напряму 012 «Дошкільна освіта» / укл. Степанова Т.М., Вдовиченко Р.П., Курчатова А.В. Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. 228 с. URL: http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/700/3/Вдовиченко_%20Організація%20і%20керівництво%20дошкільною%20освітою%20в%20Україні.pdf (дата звернення: 25.08.2021).
10. Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу: методичний посібник / упорядкув.: Т. В. Панасюк, Н. В. Омеляненко, Л. І. Ільченко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2016. 528 с.
11. Організація харчування дітей у дошкільних навчальних закладах: методичний посібник / упорядкув. Н.В. Омеляненко, Ю.В. Баранова, К.В. Алексеєнко, Л.Л. Рябчун. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. 576 с.
12. Погиба Л. Г., Грибніченко Т. О., Баган М. П. Складання ділових паперів. Практикум. Київ «Либідь», 2012. 239 с.
13. Пономаренко Т. О. Управління в системі дошкільної освіти: навч. посіб. / Краматорськ: КЕГІ, 2012. 318 с.
14. Романюк І.А. Аналіз, планування, контроль як функції управлінської діяльності керівника дошкільного навчального закладу. Тернопіль: Мандрівець, 2011. 280 с.

15. Ткаліч Т. І. Економіка дошкільного навчального закладу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / Т. І. Ткаліч, Д. В. Степанова. К. : Видавничий Дім «Слово», 2016. 304 с.

16. Хриков Є. М. Управління навчальним закладом: навч. посіб. К.: Знання, 2006. 365 с.

17. Як залучити позабюджетні кошти в ДНЗ / упоряд. Л.А. Швайка, С.М. Пасічник / Х.: Вид. група «Основа», 2013. 160 с.

Додаткова література

18. Безпечна і дружня до дитини школа: навчальний онлайн-модуль. URL: <http://scfs.multycourse.com.ua/ua/basic/14> (дата звернення: 25.08.2021).

19. Гавриш Н. В., Крутий К. Л. Якість освіти: розробляймо критерії разом. *Дошкільне виховання*. 2015. №3. С. 2-6.

20. Дитячий садок із поглядом у майбутнє / О.В.Бойчук, Л.Б.Фесюкова. Х.: Веста: Видавництво «Ранок», 2005. 112 с.

21. Жовтко Г. Не задокументували — не відбудеться: як написати простий, але розумний фандрейзинговий план. *Практика управління дошкільним закладом*. 2020. № 12. С. 47-49.

22. З чого почати ходу до фінансової автономії закладу дошкільної освіти і що в її основі? URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2384-do-fnansovo-avtonom-zdo-shpargalka-dlya-direktora> (дата звернення: 25.08.2021).

23. Ківшарь Л. І. Номенклатура справ закладу освіти. ТЦ СУТО, 2020. URL: https://www.youtube.com/watch?v=hP8jBYI30qw&feature=youtu.be&utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=od_na_godina_do_pochatku_vebinar_nomenklatura_sprav_zakladu_osviti&utm_term=2020-10-01 (дата звернення: 25.08.2021).

24. Кіндрат І. Р. Проблеми менеджменту дошкільної освіти в сучасному освітньому просторі // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2013. № 5 (264), Ч. II. С. 137-143.

25. Косик В. Новий освітній простір. Сучасне обладнання / Інформаційний посібник. 2019. URL: https://storage.decentralization.gov.ua/uploads/library/file/409/NOP_Suchasne-obladnannya.pdf (дата звернення: 25.08.2021).

26. Макаренко С. І. Науково-методичний менеджмент Нової української школи Донеччини. *Школа – майстерня майбутнього. Освітній дороговказ на 2018-2019 навчальний рік*. Науково-методичні рекомендації щодо організації освітньої роботи у 2018-2019 навчальному році / за заг. ред. С.І. Макаренко / Краматорськ: Витоки, 2018. С. 26-36.

27. Макаренко С.І. Організація інклюзивного освітнього середовища у ЗДО як умова реалізації інклюзивної освіти дошкільників. *Еволюційні процеси в галузі дошкільної освіти: інноватика, досягнення, перспективний досвід*: зб. матеріалів І Всеукр. Інтернет-конф. викладачів, студентів, аспірантів та молодих вчених, м. Маріуполь, 27 листоп. 2020 р. / Маріуп. держ. ун-т ; за заг. ред. С. І. Макаренко. Маріуполь : МДУ, 2020. С. 215-219.

28. Мистецтво управління ДНЗ / уклад. Л.А. Шик. Х. : Вид. група «Основа», 2013. 441 с.

29. Обладнання закладів освіти. Збірник нормативно-правових актів щодо матеріально-технічного забезпечення галузі освіти / Укл.: Низковська О. В., Чуприна О. Б. Видання друге. К., 2019. 237 с.

30. Пастовенський О. В. Стратегія розвитку закладу освіти освіти. 2020. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=sqd7pWa5OсY&t=207s> (дата звернення: 25.08.2021).

31. Романюк І. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти: складаємо локальний документ. *Практика управління дошкільним закладом*. 2020. № 12. С. 20-25.

32. Станкус Т. Харчування у дошкільних навчальних закладах: організація та облік // Бюджетна бухгалтерія. Листопад 2016. № 44. URL: <https://i.factor.ua/ukr/journals/bb/2016/november/issue-44/article-23424.html> (дата звернення: 25.08.2021).

33. Харматова В. Ю. Кадровий менеджмент як важіль інноваційного розвитку ДНЗ. URL: <https://dorobok.edu.vn.ua/article/view/1727> (дата звернення: 25.08.2021).

Нормативна база

34. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів ДСТУ 4163-2003. Наказ Держспоживстандарту України від 07.04.2003 р. № 55. Київ : Держспоживстандарт України, 2003. 22 с. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/en/v0055609-03> (дата звернення: 25.08.2021).

35. Деякі питання документування управлінської діяльності : постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-п> (дата звернення: 25.08.2021).

36. Деякі питання освітнього омбудсмена. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2018 року № 491. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/491-2018-п#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

37. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-п#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

38. Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять: ДСТУ 2732-2004. Київ: Держспоживстандарт України, 2004. 33 с.

39. Кодекс цивільного захисту України. 02.10.2012. № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

40. Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах дошкільної освіти: Наказ Державної служби якості освіти України від 30.11.2020 № 01-11/71. URL: https://sqe.gov.ua/images/materials/Методичні_рекомендації_ЗДО/Методичні_рекомендації_внутрішня_система_забезпечення_якості_освіти_ЗД_О.pdf (дата звернення: 25.08.2021).

41. Планування роботи закладу дошкільної освіти на рік: Лист МОН від 07.07.2021 №1/9-344. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/planuvannya-roboti-zakladu-doshkilnoyi-osviti-na-rik> (дата звернення: 25.08.2021).

42. Положення про заклад дошкільної освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 р. № 305 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27.01.2021 № 86). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2021-п#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

43. Порядок утворення та діяльності комісій з проведення експертизи цінності документів: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2007 № 1004. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/88789152> (дата звернення: 25.08.2021).

44. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обліку трудової діяльності працівника в електронній формі: Закону України від 05.02.2021 № 1217-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1217-20#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

45. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. № 2628-III. Дата оновлення: 16.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

46. Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету: Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2002 № 57. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0086-02#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

47. Про затвердження Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України від 17.04.2006 № 298/227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0523-06> (дата звернення: 25.08.2021).

48. Про затвердження Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників: Наказ Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29.07.93 р. № 58. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0110-93> (дата звернення: 25.08.2021).

49. Про затвердження Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти: Наказ Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0056-93#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

50. Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку: Постанова КМУ від 24.03.2021 № 305. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2021-п#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

51. Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.05.2019 № 659. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0612-19#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

52. Про затвердження Положення про розробку інструкцій з охорони праці: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України та Комітету по нагляду за охороною праці від 29.01.1998 № 9. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-98#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

53. Про затвердження порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах: Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 01.06.2005 № 242/329. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0661-05#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

54. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-п#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

55. Про затвердження Правил організації діловодства та архівного зберігання документів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях: Наказ Міністерства юстиції України від 18.06.2015 № 1000/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0736-15> (дата звернення: 25.08.2021).

56. Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1229-16#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

57. Про затвердження Правил техногенної безпеки: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 05.11.2018 № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-18#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

58. Про затвердження Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.12.2017 № 1633. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalno-didaktichnogo-obladnannya> (дата звернення: 25.08.2021).

59. Про затвердження примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 01.10.2012 р. № 1059. *Дошкільне виховання*. 2012. № 10. Вкладка. С. 1-16. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1059736-12?lang=en> (дата звернення: 25.08.2021).

60. Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільної навчальних закладів: Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

61. Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у закладах дошкільної освіти на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19): Постанова Міністерства охорони здоров'я, Головного державного санітарного лікаря України від 22.09.2020 № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0055488-20#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

62. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01.07.1993 № 3356-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

63. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Дата оновлення: 18.06.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

64. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

65. Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню): Лист Міністерства освіти і науки України від 14.08.2020 № 1/9-

436. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-stvorennya-bezpechnogo-osvitnogo-seredovisha-v-zakladi-osviti-ta-poperedzhennya-i-protidiyi-bulingu-ckuvannyu> (дата звернення: 25.08.2021).

66. Про удосконалення організації медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі: Наказ Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України від 30.08.2005 № 432/496. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1090-05#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

67. Типова інструкція з документування управлінської інформації в електронній формі та організації роботи з електронними документами в діловодстві, електронного міжвідомчого обміну: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-п> (дата звернення: 25.08.2021).

68. Щодо організації медико-педагогічного контролю на заняттях з фізкультури в закладах дошкільної освіти: Лист Міністерства освіти і науки України від 12.12.2019 № 1/9-765. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-mediko-pedagogichnogo-kontrolyu-na-zanyattiah-z-fizkulturi-v-zakladah-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 25.08.2021).

69. Щодо організації роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період: Лист МОНмолодьспорт від 16.03.2012 № 1/9-198. URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/28583/> (дата звернення: 25.08.2021).

70. Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти»: Лист Міністерства освіти і науки України від 14.02.2019 № 1/11-1491. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-roboti-ta-dotrimannya-vimog-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittiyediyalnosti-u-zakladah-doshkilnoyi-osviti> (дата звернення: 25.08.2021).

14. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, що здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут:

Анкетування з академічної доброчесності:

<https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YkIlgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування

здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

15. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Основи управління в галузі дошкільної освіти
Освітня програма	Дошкільна освіта
Рівень вищої освіти	Магістр
Кафедра, яка здійснює викладання	Кафедра дошкільної освіти
Викладач ШБ, посада	Макаренко С.І., доцентка кафедри
Електронна адреса викладача	s.makarenko@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Щопонеділка о 14 год. — каб. № 14 (кафедра дошкільної освіти, психолого-педагогічний факультет) або онлайн (Skype, Zoom, Google Meet, Moodle, Viber)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7787
Компетентності та програмні результати навчання	КЗ-1, КЗ-2, КЗ-4 КС-4, КС-5, КС-8, КС-9 РН-1, ЗН-7, РН-11, РН-12

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	сем, практи		
2й	150 (5)	32/16	18/14	диференційоване (реферативне дослідження або проєкт)	екзамен

Завідувач кафедри

Олена БРЕЖНЄВА

Гарант ОП

Олена БРЕЖНЄВА